

VI LÅTER SVERIGE VARA IFRED

Försvarmaktens årsredovisning 2020
Bilaga 1 och 2

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2020

Bilaga 1 och 2

Denna årsredovisning publiceras även på Försvarmaktens hemsida (www.forsvarsmakten.se)

Försvarmaktens årsredovisning 2020. FM2019-26031:18

Bilaga 1 Personalberättelse, Bilaga 2 Materielberättelse och Underbilaga 2.3 Effektivitet i materielförsörjningen

Framsida:

Beredskapskontroll, Stockholms skärgård oktober 2020. Soldater vid luftvärnsrobotar skyddar stridsfartyg som lastar minor. Foto: Bezav Mahmud /Försvarmakten.:

Baksida:

Under coronapandemin lämnade Försvarmakten ett omfattande stöd till samhället. Bland annat sattes två fältsjukhus upp.

Foto: Jimmy Croona/Försvarmakten.

Innehållsförteckning

Personalförsörjning	1
Inledning	1
Kompetensförsörjning	2
Antal anställda per personalkategori	2
Kompetensallokering	5
Hemvärn och frivillig personal	7
Hemvärn	7
Frivilliga försvarsorganisationer	11
Utbildning	13
Grundutbildning med värnplikt	13
Officersutbildning	16
Reservofficersutbildning	18
Jämställdhet och jämlikhet	19
Inledning	19
Arbetet med jämställdhetsintegrering	19
Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering	20
Åtgärder för att öka andelen kvinnor	21
Arbetsmiljö	23
Sjukfrånvaro	24
Personalstatistik	25
Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring	25
Medelålder	27
Åldersfördelning per personalkategori uppdelat på kön	27

Tabellförteckning

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2020-12-31	3
Tabell 2 GSS/K – avgångar på egen begäran	4
Tabell 3 Bemanningsläget per 2020-12-31	6
Tabell 4 Personal (antal) i hemvärnsförbanden	9
Tabell 5 Rekrytering till hemvärdet	10
Tabell 6 Rekrytering till Försvarsmakten via Frivilliga försvarsorganisationer	12
Tabell 7 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt	13
Tabell 8 Grundutbildning uppdelat per försvarsgren respektive stridskraft	14
Tabell 9 Grundutbildning med plikt – kostnad per tjänstgöringsdag	15
Tabell 10 Avbrott från grundutbildning	15
Tabell 11 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar	17
Tabell 12 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning	21
Tabell 13 Sjukfrånvaro	24
Tabell 14 Personal som tjänstgjort utomlands 2020	26
Tabell 15 Medelålder för anställd personal	27

Figurförteckning

Figur 1 Åldersfördelning för yrkesofficerare	27
Figur 2 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön	28
Figur 3 Åldersfördelning för reservofficerare	28
Figur 4 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön	28
Figur 5 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön	29
Figur 6 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön	29
Figur 7 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön	29

Personalförsörjning

Försvarmakten ska lämna en personalberättelse inklusive en redovisning av frivilliga försvarsorganisationer. Redovisningen ska bl.a omfatta mål och utfall för alla personal- och befattningskategorier, åldersstrukturer samt fördelningen av kvinnor och män.

RB p 6
(del av)

Inledning

Personalberättelsen redovisar resultatet av det personalförsörjningsarbete som Försvarmakten har genomfört under året. Uppnådda resultat har jämförts med tidigare år och ställts i relation till de målsättningar som varit gällande under året, vilka främst utgått från Försvarmaktens verksamhetsplan för 2020 (FMVP 20). Resultatredovisningen omfattar bland annat kompetensförsörjning, utbildning, jämställdhet och jämlikhet, samt avslutningsvis, kompletterande personalrelaterad statistik.

Under 2020 har Försvarmakten fortsatt att vidta åtgärder för tillväxt med nationellt försvar i fokus. För att möjliggöra krigsorganisationens personella tillväxt har ökade krav ställts på produktion av militär kompetens både vad avser försörjning av totalförsvarspliktig personal till krigsförbanden och den anställda militära personalen. Fler civila medarbetare har därför anställts med primärt syfte att den militära personalen i ökande utsträckning ska bemanna de befattningar som kräver militär kompetens. Detta är ett exempel på åtgärd som leder till en mer ändamålsenligt kompetensallokerad försvarsmaktsorganisation.

Tillgången på kontinuerligt och tidvis tjänstgörande personal har ökat jämfört med föregående år. Volymökningen vad gäller yrkesofficerare är främst en följd av nyanställningar från officers- och specialistofficersutbildningarna samt anställning som officer för att genomföra den särskilda officersutbildningen. Att återanställa tidigare yrkesofficerare har, likt föregående år, bidragit till att nettotillgången ökat. Samtidigt konstateras att det fortsatt råder en obalans mellan behov och tillgång på officerare respektive specialistofficerare i försvarsmaktsorganisationen.

Grundutbildningsomgång 2019/20 har i sin helhet slutförts med närmare 4 000 totalförsvarspliktiga tillgängliga för krigsorganisationen. Av dessa totalförsvarspliktiga har cirka 44 procent fortsatt sitt engagemang i Försvarmakten som anställda eller avtalspersonal. Det totala antalet sökande till yrkesofficers- och reservofficersutbildningarna har ökat jämfört med 2019. Till följd av att Försvarmaktens behov av specialistofficerare alltjämt är större än tillgången har antalet utbildningsplatser till specialistofficersprogrammet utökats. Elevvolymen vid de grundläggande yrkesofficersutbildningarna och reservofficersutbildningarna var något högre vid årets slut än under motsvarande period 2019.

Antalet hemvärns- och frivilligavtal har under året minskat ytterligare och når inte upp till den organisatoriska målsättningen. Det negativa nettoflödet beror i huvudsak på en allt mindre rekryteringsbas vilket inte i tillräcklig utsträckning kunnat kompenseras med rekrytering direkt från grundutbildning eller av tidigare anställda i Försvarmakten.

Under de kommande försvarsbeslutsperioderna kommer Försvarmaktens krigsorganisation att växa. Ett antal förändrade eller helt nya krigsförband ska fyllas med personal, utrustas och öva. Flera tusen av de värnpliktiga placerade i befintliga krigsförband och i personalreserven skulle ha skrivits ut 2020, då det gått tio år sedan deras senaste tjänstgöring ägde rum. Därför har Försvarmakten hemställt om att de ska få förlängd krigsplacering. Hemställan har, i nära samarbete med Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM), föregåtts av analys av personalreservens sammansättning och de värnpliktiga vars krigsplacering skulle ha löpt ut i slutet av 2020.

Som ett resultat av analysen har TRM fattat beslut om att drygt 5 000 värnpliktiga får en förlängd inskrivning, som annars upphör tio år efter det senaste tjänstgöringstillfället. Beslutet har skett med stöd av Lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. De värnpliktiga som omfattas av beslutet planeras att under åren 2021-2023 kallas in till en kortare repetitionsutbildning, för att sedan kunna krigsplaceras. Kriterierna vid uttagningen har varit ålder (ingen född tidigare än 1986) samt användbarhet och vitsord från den senaste tjänstgöringen. Dessa har matchats mot befattningskraven i de befintliga och tillkommande krigsförbanden.

Jämställdhetsarbetet har fortsatt med omhändertagande av ovälkommet beteende, utbildningsinsatser och utveckling av beredningsprocesser genom ökad integrering av jämställdhetsperspektivet. Andelen kvinnor ökar men Försvarets målsättningar uppnås endast till del.

Coronapandemin har påverkat personalförsörjningen på flera sätt. Bland annat uppnåddes inte målsättningen för antalet totalförsvarenspliktiga som skulle påbörja grundutbildning på grund av att färre än planerat blev provade och inskrivna genom TRM försorg. Den ökade osäkerheten på arbetsmarknaden under pandemin bedöms dock ha bidragit till att Försvarets förutsättningar för rekrytering förbättrats. Trots pandemin har Försvarets tillsammans med Försvarets högskolan möjliggjort att elever under utbildning har kunnat nå utbildningsmålsättningarna, bland annat genom studier på distans. Den totala sjukfrånvaron har varit högre innevarande år vilket bedöms vara en direkt effekt av pandemin och Folkhälsomyndighetens allmänna rekommendationer, som medfört att anställda varit hemma även vid lindriga sjukdomssymptom.

Kompetensförsörjning

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

FÅB,
Kapitel 3, 3§

Avsnittet redovisar kompetensförsörjning ur två aspekter. Den första delen redovisar antalet anställda respektive avtalspersonal i de olika personalkategorierna, de huvudsakliga in- och utflöden samt även hur antalet förhåller sig till behovet. I den andra delen redovisas hur kompetens har allokerats relativt det organisatoriska behovet avseende den kontinuerligt tjänstgörande personalen.

Antal anställda per personalkategori

Försvarets har i verksamhetsplanen för 2020 uttryckt organisationens personalbehov. Målet med personalförsörjningen är en med rätt kompetens uppfyllt organisation vilket anges som organisatoriskt behov. Detta avsnitt redovisar, med stöd av tabell 1, antalet anställda och avtalspersonal i de olika personalkategorierna.

Personalbehovet är inte uttryckt som en målsättning för innevarande år, utan ett långsiktigt mål som ska uppnås efterhand som produktionskapacitet och ekonomi medger motsvarande volymökning. Utifrån erfarenhetsbaserade prognoser avseende personalvolymerna anges årligen ekonomiska ramar för de olika personalkategorierna som i vissa fall är lägre än det organisatoriska behovet av personal. Årets resultat är därför primärt en jämförelse med utfallet från föregående år men även förändringen relativt det organisatoriska och långsiktiga behovet.

Antalet gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) är fler än något enskilt tidigare år. Även antalet civila arbetstagare (CVAT), yrkesofficerare (YO) samt specialistofficerare i reserven (SO/T) är högre jämfört med föregående år. Avtalspersonal (hemvärnssoldater och frivillig personal) och antalet officerare i reserven (OFF/T) är däremot något lägre relativt 2019. Tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T) är till antalet något lägre jämfört med föregående år. Försvarets har, trots årets ökade volymer i flera personalkategorier, ett fortsatt utrymme för att rekrytera mer personal.

I tabell 1 (nedan) redovisas antalet anställda i respektive personalkategori, samt avtalspersonal i hemvärnsförbanden. Placeringen i tabellen utgår från anställningsförhållandet, oavsett på vilken befattning personen tjänstgör, om personen är tjänstledig eller t.ex. tjänstgör vid en annan myndighet. I tabell 3 redovisas hur personalen är placerad i förhållande till befattningskategori.

Av tabellen framgår att antalet anställda ökat inom alla anställda personalgrupper.

Personalgrupp/-kategori	2020				2019			2018			Not
	Planering (FMVP 2020)	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
			Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
OFF/K		6 052	8%	92%	6 193	7%	93%	6 379	7%	93%	
SO/K		3 225	9%	91%	2 909	9%	91%	2 627	9%	91%	
Summa yrkesofficerare	9 750	9 277	8%	92%	9 102	8%	92%	9 006	7%	93%	
Arbetstagare i internationella, militära insatser		23	30%	70%	39	10%	90%	54	20%	80%	1
GSS/K	6 850	5 867	13%	87%	5 477	12%	88%	5 350	11%	89%	
Civila arbetstagare	8 300	8 927	39%	61%	8 133	38%	62%	5 680	40%	60%	
Summa kontinuerligt tjänstgörande	24 900	24 094	21%	79%	22 751	19%	81%	20 090	18%	82%	
OFF/T		6 131	3%	97%	6 180	3%	97%	6 181	3%	97%	
SO/T		631	11%	89%	549	9%	91%	441	9%	91%	
Summa reservofficerare	3 100	6 762	4%	96%	6 729	4%	96%	6 622	3%	97%	
GSS/T	10 900	4 686	11%	89%	4 968	11%	89%	4 708	11%	89%	
Summa tidvis tjänstgörande	14 000	11 448	7%	93%	11 697	6%	94%	11 330	6%	94%	
Summa kontinuerligt och tidvis tjänstgörande	38 900	35 542	16%	84%	34 448	15%	85%	31 420	13%	87%	
Hemvärnsförbanden:											
Summa hemvärnssoldater och frivillig personal	21 700	20 266	13%	87%	20 744	13%	87%	21 018	13%	87%	

Tabell 1 Antal anställda per personalkategori per 2020-12-31

- De arbetstagare som här redovisas som deltagande i internationella militära insatser är en egen kategori med utgångspunkt i att dessa är direkt anställda för en specifik internationell militär insats i en specifik roll, exempelvis som läkare, sjuksköterska eller jurist. I kategorin ingår även förtidsavgångna yrkesofficerare som inte sökt anställning som reservofficer.

Personaltillgång samt in- och utflöde

Yrkesofficerare

Antalet yrkesofficerare är närmare 200 fler än föregående år men lägre än behovet. Det huvudsakliga inflödet till kategorin utgjordes av individer som anställdes efter examen vid specialistofficersutbildningen (SOU) och officersprogrammet (OP). Under året har Försvarmakten återanställt cirka 180 förtidsavgångna yrkesofficerare, vilket är fler än under 2019. De återanställda yrkesofficerarna utgör ett substantiellt bidrag för att åstadkomma ett ökat antal yrkesofficerare. Majoriteten av utflödet utgörs alltjämt av yrkesofficerare som går i pension vilka under året uppgick till totalt 233. Antalet yrkesofficerare som på egen begäran avslutade anställningen uppgick till cirka 144 (1,6 procent), vilket är lägre jämfört med föregående år och yrkesofficerare är den personalkategori som har lägst andel avgångar. Försvarmakten har dessutom träffat cirka 140 enskilda överenskommelser med yrkesofficerare om att kvarstanna i anställning efter uppnådd ordinarie pensionsålder. Dessa överenskommelser innebär att myndigheten kan behålla särskilt efterfrågad kompetens. Att personalkategorin kontinuerligt tjänstgörande officerare (OFF/K) minskar beror på att antalet som går i ålderspension överstiger antalet nyanställda. Behovet är också att andelen specialistofficerare (SO/K) ska vara större än andelen officerare (OFF/K) i gruppen yrkesofficerare, varför detta är en önskvärd utveckling.

Gruppbefäl, soldater och sjömän

Antalet GSS/K är knappt 400 fler än föregående år men underskrider behovet. Det är främst två faktorer som huvudsakligen bidragit till årets nettoförändring. Den ena är att den ökade grundutbildningsvolymen resulterat i ett större antal anställningsbara individer och den andra bedöms vara att den ökade osäkerheten på arbetsmarknaden till följd av pandemin har medfört ett större intresse för att söka eller behålla anställning i Försvarmakten.

Gruppbefäl, soldater och sjömän utgör en viktig bas för försörjningen av yrkes- och reservofficerare. Vid årets slut var drygt 700 av de 5 867 kontinuerligt tjänstgörande GSS officersaspiranter vid någon av yrkesofficersutbildningarna vilket är en ökning med drygt 100 jämfört med 2019. Det föreligger ett årligt och önskvärt personalflöde från personalkategorin GSS/K till personalgruppen yrkesofficer. Flödet uppstår i och med att yrkesofficersutbildningen har slutförts och officersaspiranten övergått till annan personalkategori (OFF/K, OFF/T, SO/K eller SO/T). Under den tid som tjänstlediga GSS/K är officersaspiranter har Försvarmakten begränsade möjligheter att använda dem för förbandsproduktion och grundberedskap. Nettotillgången av GSS/K (exklusive officersaspiranter) uppgick vid årets slut till 5 176. Den totala personalomsättningen av GSS/K är fortsatt högre än i övriga kategorier vilket sammantaget beror av tre huvudsakliga och samverkande faktorer:

- Ju fler gruppbefäl, soldater och sjömän som rekryteras till yrkesofficersutbildningarna desto större blir personalomsättningen i personalkategorin GSS/K.
- Att de tidsbegränsade anställningarna (8 år) successivt löper ut.
- Att GSS/K har en relativt låg medelålder med en generellt sett högre rörlighet på arbetsmarknaden.

	2020	2019	2018	2017	2016
Totalt	10%	12%	13%	14%	15%
Varav:					
Kvinnor	10%	14%	14%	18%	20%
Män	10%	12%	13%	13%	15%

Tabell 2 GSS/K – avgångar på egen begäran

Antalet anställda GSS/T vid årets slut uppgick till 4 686 vilket är knappt 300 färre jämfört med 2019 års utfall. Rekrytering av GSS/T har prioriterats lägre än rekrytering till GSS/K. Av det totala utflödet av GSS/T berodde 60 procent på att tidsbegränsade anställningar löpt ut. Maximal anställningstid är 12 år som GSS/K. Avgångar på egen begäran har minskat stadigt under de senaste fem åren, och i synnerhet bland kvinnor.

Civilanställda

Antalet civilanställda har ökat med närmare 800 personer relativt 2019, vilket är en följd av aktiva åtgärder för att stärka förutsättningarna för fortsatt tillväxt. Försvarmaktens tillväxtinitiativ med fler civila arbetstagare syftar främst till att militär personal, företrädesvis yrkesofficerare, i högre utsträckning ska kunna användas för arbetsuppgifter som kräver militär kompetens. Utflödet under året har främst bestått av avgång på egen begäran respektive pension. Andelen avgångar uppgick till drygt sex procent vilket är en dryg procentenhet lägre jämfört med 2019 års nivå.

Tidvis tjänstgörande officerare och specialistofficerare

Antalet reservofficerare är sammantaget 33 fler jämfört med 2019. Inflödet under året har främst bestått av yrkesofficerare som vid uppnådd pensionsålder eller vid avslutad anställning övergått till anställning som reservofficer. Inflödet till kategorin från reservofficersutbildningarna eller genom återrekrytering är inte tillräckligt stort för att påverka fördelningen mellan specialister och officerare i reserven mer än nämnvärt. Andelen specialistofficerare i reserven har ökat från 8,2 procent 2019 till 9,3 procent 2020, medan det totala behovet av reservofficerare utgörs av drygt 75 procent SO/T. Årets utflöde har i huvudsak bestått av pensionsavgångar och avgångar på egen begäran.

Avtalspersonal

Sammantaget konstateras att antalet hemvärnsavtal och frivilligavtal har minskat med drygt 470 avtal under 2020. Mer om hemvärnets personal inklusive frivilligorganisationer redovisas avsnittet om Hemvärn och Frivilliga försvarsorganisationer.

Kompetensallokering

Försvarsmaktens organisation är beslutad utifrån givet uppdrag från regering och riksdag. Organisationens befattningar är kravsatta med utgångspunkt i kompetensbehovet. Av dessa befattningskrav framgår bland annat vilken personalkategori (officerare, specialistofficerare, GSS, civila arbetstagare) som är avsedd att bemanna en viss befattningskategori (OFF/K, SO/K, GSS/K, CVAT).

Behov och tillgång per befattningskategori

Hur den kontinuerligt tjänstgörande personalen bemannar försvarsmaktsorganisationen (FM ORG) per 31 december 2020 framgår av tabell 3. Matchningsgraden är ett mått på hur Försvarsmakten har allokerat kompetens (anställd personal i en viss personalkategori) relativt den beslutade organisationen (befattningskategori). Som exempel visar tabellen att antalet anställda i personalkategorin officerare är 6 052. Av dessa är 3 578 officerare placerade på en befattning som är kravsatt som officersbefattning (OFF (OF 1-9)). I organisationen finns det totalt 3 800 officersbefattningar. Det innebär att matchningsgraden för officerare på officersbefattningar, utifrån organisationens behov är 94 procent ($3\,578/3\,800$).

Som referens i texten nedan anges även den potentiella matchningsgraden som ger uttryck för den matchningsgrad myndigheten skulle kunna uppnå om tillgången i en viss personalkategori allokerades till motsvarande befattningskategori relativt den organisatoriska målsättningen (FM ORG). Som exempel framgår det att den potentiella matchningsgraden för OFF (1-9) uppgår till 100 procent eftersom tillgången på officerare är lika eller större än det organisatoriska behovet. Optimalt ska den potentiella matchningsgraden ligga så nära 100 procent som möjligt för samtliga befattningskategorier. Optimering sker dels genom ändamålsenlig kompetensallokering och dels genom ökat nettointflöde i de personalkategorier där motsvarande befattningskategori har lägre potentiell matchningsgrad än 100 procent. Detta ger ytterligare en dimension som visar hur den faktiska kompetensallokeringen ser ut och utvecklas i försvarsmaktsorganisationen.

Ej kravsatta befattningar omfattar de befattningar i organisationen som är upprättade och används för bemanning i ett administrativt syfte, företrädesvis vid längre planerad frånvaro. Dessa bemannas under begränsade tidsperioder, till exempel av GSS/K som officersaspiranter vid specialistofficersutbildningen eller av yrkesofficerare anställda vid annan myndighet (YAM).

Tabellens utformning är för ökad läsbarhet något förändrad jämfört med föregående år. För redovisning avseende fördelning av kvinnor och män per personalkategori hänvisas till tabell 1.

2020											
Personal- kategori	Officerare		Specialist- officerare		Civila arbetstagare		GSS		Totalt	FM ORG Plan	Differens
	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal	Matchningsgrad	Antal		
Befattnings- kategori											
OFF (OF 1-9)	3 578	94%	332		135		41		4 086	3 800	286
SO (OR 6-9)	2 067		2 662	45%	194		341		5 264	5 950	-686
CVAT	227		67		8 362	100,7%	103		8 759	8 300	459
GSS (OR 1-5)	32		96		94		4 879	71%	5 101	6 850	-1 749
Ej krav satta befattningar	148		68		142		503		861	0	861
Totalt	6 052	94%	3 225	45%	8 927	101%	5 867	71%	24 071	24 900	-829
2019											
OFF (OF 1-9)	3 534	91%	290		116		40		3 980	3 900	80
SO (OR 6-9)	2 224		2 380	41%	199		338		5 141	5 850	-709
CVAT	272		61		7 571	91%	117		8 021	8 300	-279
GSS (OR 1-5)	39		107		85		4 596	67%	4 827	6 850	-2 023
Ej krav satta befattningar	124		71		162		386		743	0	743
Totalt	6 193	91%	2 909	41%	8 133	91%	5 477	67%	22 712	24 900	-2 188
2018											
OFF (OF 1-9)	3 560	99%	242		112		28		3 942	3 592	350
SO (OR 6-9)	2 332		2 185	42%	186		261		4 964	5 231	-267
CVAT	290		46		5 128	96%	115		5 579	5 344	235
GSS (OR 1-5)	53		102		71		4 650	70%	4 876	6 628	-1 752
Ej krav satta befattningar	144		52		183		296		675	0	675
Totalt	6 379	99%	2 627	42%	5 680	96%	5 350	70%	20 036	20 795	-759

Tabell 3 Bemanningsläget per 2020-12-31

Förändring i matchningsgrad per befattningskategori

Förändring i matchningsgrad redovisar i vilken utsträckning en befattningskategori bemannas av motsvarande personalkategori och hur den förändrats från föregående år. Matchningsgraden beror av den volym som ges av det organisatoriska behovet.

Befattningskategori OFF (OF 1-9)

Befattningar OF 1-9 uppnår matchningsgraden 94 procent vilket är en ökning med tre procentenheter jämfört med föregående år. Två tredjedelar av ökningen kan härledas till att det organisatoriska behovet av officerare minskat med 100 befattningar vilket framgår av tabell 3. En obalans råder mellan tillgången till och behovet av officerare och specialistofficerare. Relativt behovet är tillgången på officerare större medan det omvända förhållandet gäller för specialistofficerare. I syfte att åstadkomma en minskad obalans och en förbättrad kompetensallokering har Försvarsmakten under året kompetensinventerat officerare (upp till och med tjänstegraderna major/örlogskapten) från tidigare utbildningssystem med officersexamen före 2005 och avser att slutföra implementeringen av trebefälssystemet för att uppnå en mer ändamålsenlig kompetensallokering. Den potentiella matchningsgraden för befattningskategorin uppgår till 100 procent.

Befattningskategori SO (OR 6-9)

Matchningsgraden för OR 6-9-befattningar har under året ökat med fyra procentenheter till 45 procent. Utvecklingen av matchningsgraden har till viss del begränsats av att det organisatoriska behovet av specialistofficerare ökat med 100 befattningar. Att specialistofficerarna inte är tillräckligt många sett till organisationens behov kompenseras främst genom att SO-befattningar bemannas med officerare vilket framgår av tabell 3. Försvarsmakten bedömer att ett slutförande av implementeringen av trebefälssystemet påtagligt kommer förbättra kompetensallokeringen av specialistofficerare. Matchningsgraden förstärks ytterligare genom att allt fler examineras från specialistofficersutbildningen de kommande åren. Den potentiella matchningsgraden för befattningskategorin uppgår till drygt 54 procent, men är upp mot 100 procent om OFF/K ur äldre utbildningssystem räknas in, då dessa i huvudsak har rätt kompetens för de SO-befattningar de bemannar.

Befattningskategori GSS (OR 1-5)

Matchningsgraden uppgår till 71 procent vilket är fyra procentenheter högre jämfört med 2019. I tabell 3 framgår att GSS även bemannar 341 SO-befattningar samt 503 ej kravsatta befattningar. Förekomsten av GSS på SO-befattningar bedöms företrädesvis vara en följd av att GSS efter flera års anställning har uppnått sådan erfarenhet som är tillräcklig för att temporärt bemanna befattningar avsedda för specialistofficerare. Att antalet GSS som bemannar ej kravsatta befattningar ökar beror främst på att de, av administrativa skäl, omallokerats under tiden de är officersaspiranter. Den potentiella matchningsgraden för befattningskategorin uppgår till knappt 78 procent (exklusive officersaspiranter).

Befattningskategori CVAT (Civila arbetstagare)

Matchningsgraden uppgår till 100,7 procent vilket är en ökning med knappt tio procentenheter från föregående år. Att matchningsgraden är fullständig är en direkt följd av den omfattande rekryteringsinsats som genomförts under året. Knappt 400 individer med militär kompetens bemannar civila befattningar. Jämfört med föregående år har detta antal dock minskat med cirka 50. Den potentiella matchningsgraden för befattningskategorin uppgår till 100 procent.

Hemvärn och frivillig personal

Hemvärn

Hemvärnets planerade medverkan i Försvarsmaktsövning 20 utgick med anledning av coronapandemin. Vidare ställdes övnings- och utbildningsverksamhet in från mitten av mars till och med slutet av augusti. Detta har påverkat utfallet från årets verksamhet vilket framgår vid jämförelser med tidigare år.

Inflödet av personal till hemvärnsförbanden har 2020 liksom tidigare år skett via tre vägar:

- Avtal som tecknats efter avslutad hemvärnets grundutbildning för frivilliga (HAGS¹), 4-7 månaders utbildningstid.
- Avtal som tecknats efter genomförd introduktionsutbildning av personer med tidigare MGU/värnplikt inklusive tidigare försvarsmaktsanställd personal.
- Avtal som tecknats för specialistbefattningar rekryterade av frivilliga försvarsorganisationer (FFO), efter genomförd grundutbildning frivilliga (GU-F).

Under året har 1 179 nya avtal tecknats samtidigt som 2 247 avtal har avslutats. Det totala antalet avtal vid årets slut uppgår till 20 266 vilket är en minskning med 478 avtal jämfört med 2019.

Hemvärn använder relationshanteringssystemet *Mitt Försvarsmakten* som rekryteringskanal där direkta ansökningar inkommer och hanteras men även uppföljning av intresse och ansökningar som ursprungligen skapats i andra kanaler. Under året inkom 5 203 ansökningar jämfört med 4 478 under 2019. En enhetlig rekryteringsprocess och regler kring användandet av *Mitt Försvarsmakten* har underlättats av att stridskraften Hemvärn etablerades där militärregionstaberna, med underställda utbildningsgrupper, är direkt underställda rikshemvärnschefen. Åtgärderna har bidragit till kortare ledtider då ansökningar omhändertas med samma förfarande över hela landet.

¹ Hv H 2018, *Hemvärnsavtal Gruppbefäl och Soldater*

Användarutbildningar i *Mitt Försvarmakten* riktade till hemvärnsförbanden har ökat kapaciteten för att omhänderta de ansökningar som kommer till respektive förband. En ny digital utbildning har tagits fram för att ge ytterligare stöd i personalförsörjningen till hemvärnsförbanden. Utbildningen är rollanpassad utifrån förbandens behov och riktar sig både till hemvärnssoldater och anställda.

Arbetet med att korta de ledtider som uppkommer utifrån hur avtalstecknande sker med personal från de frivilliga personalorganisationerna som är under utbildning har fortsatt. Den försöksverksamhet som inleddes 2019 har förlängts för att få ett bättre underlag för utvärdering. Löpande utvärderingar har dock redan visat positiva effekter efter anpassning av antagningsprocessen till exempel i form av att motivationen ökar för att slutföra utbildningen om det redan i antagningsprocessen är en tydlig koppling till krigsförbandet. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2021.

I februari 2020 presenterades utfallet av medarbetarundersökning FM VIND 2019 avseende Hemvärnets krigsförband. Militärregionerna har fått i uppdrag att analysera resultatet och bearbeta respektive underlag i syfte att ta fram handlingsplaner vilka inarbetats i verksamhetsplaneringen.

I syfte att synliggöra Hemvärdet och hemvärnssoldaterna på deras civila arbetsplatser genomfördes *Uniform-på-jobbet-dagen* den fjärde december. Genomslaget i medierna var stort och nådde väl ut på både redaktionell plats och i sociala medier.

Personal i hemvärnsförbanden

Det totala antalet hemvärns- och frivilligavtal uppgick per sista december till 20 266 vilket understiger Hemvärnets organisatoriska behov om 21 700 befattningar. Grundfördelningen för bemanningen av Hemvärdet utgår från att cirka 75 procent av avtalen ska försörjas med personal med tidigare MGU/värnplikt (hemvärnsavtal) och den resterande fjärdedelen av de frivilliga försvarsorganisationerna (frivilligavtal). Fördelningen av de aktiva avtalen uppgick vid årets slut till 88 procent hemvärnsavtal respektive tolv procent frivilligavtal.

Antalet aktiva och vilande frivilligavtal uppgick vid årets slut till 3 643 relativt det organisatoriska behovet om 5 100 befattningar. Detta innebär att vakanssituationen avseende specialistbefattningar inom hemvärnsförbanden har förvärrats jämfört med tidigare år. För att vända utvecklingen har samarbetet med FFO förstärkts under året, bland annat genom att tydliggöra prioriteringsordningen för rekrytering samt att regionala koordinatörer etablerats i syfte att utveckla samverkan mellan Försvarmakten och FFO.

Såväl aktiva hemvärnsavtal som aktiva frivilligavtal har minskat under året. Även antalet vilande hemvärns- och frivilligavtal har fortsatt att minska jämfört med tidigare år. Pandemin har begränsat möjligheterna till rekrytering. Trots detta har antalet avtal endast minskat med drygt två procent (478 avtal) vilket motsvarar utvecklingen de senaste åren. Nedgången i det totala antalet hemvärnsavtal och frivilligavtal har främst utgjorts av förändring i antalet aktiva avtal. Detta medför att tillgången på hemvärns- och frivillig personal, som årligen har ett krav på att fullgöra avtal genom deltagande i avtalsövningar (aktiva avtal), har minskat.

Personal	2020					2019					2018					Not
	Planering (FMVP 2020)	Antal	Andel		Medelålder	Planering (BU mot 2020)	Antal	Andel		Medelålder	Planering (BU mot 2020)	Antal	Andel		Medelålder	
			Kvinnor	Män				Kvinnor	Män				Kvinnor	Män		
Antal aktiva hemvärnsavtal		15 001	6%	94%			15 304	6%	94%			15 594	6%	94%		
Antal vilande hemvärnsavtal		1 622	10%	90%			1 683	11%	89%			1 792	11%	89%		
Antal aktiva frivilligavtal		3 313	40%	60%			3 426	41%	59%			3 494	42%	58%		
Antal vilande frivilligavtal		330	54%	46%			331	54%	46%			343	55%	45%		
Totalt	21 700	20 266	13%	87%	44	21 700	20 744	13%	87%	43	21 700	21 223	13%	87%	43	
Förändring relativt föregående år		-478					-479					-516			1	
Andel fullgjorda aktiva avtal		83%	83%	83%			64%	63%	64%			62%	62%	62%		

Tabell 4 Personal (antal) i hemvärnsförbanden

- Tabellen har uppdaterats med ny radrubrik, *Förändring relativt föregående år*. I tabell 5 motsvaras detta värde av det som framgår av radrubriken *Nettorekrytering*.

Avtalsuppfyllnaden, det vill säga hur stor andel av de hemvärnssoldater med aktiva avtal som deltagit i avtalsövningar och uppnått det antal tjänstgöringsdygn som avtalats, har i hög grad påverkats av pandemin. För att fullgöra Försvarmaktens åtagande gentemot de frivilliga och som förtroendeskapande åtgärd har alla inställda avtalsövningar under perioden 18 mars till och med 31 december medfört att soldaterna kunnat tillgodoräkna sig fullgjorda avtalsdagar för övningar som ställts in på grund av detta. Från och med september har Hemvärnets övnings- och utbildningssystem återupptagits. Övnings- och utbildningsverksamheten har därefter bedrivits i anpassad form med beaktande av regionala variationer i pandemin.

Medelåldern i Hemvärdet har ökat till 44 år från 43 föregående år. Andelen kvinnor uppgår till 13 procent vilket är oförändrad nivå jämfört med 2019. Under 2020 har försöksverksamhet inletts i södra militärregionen i syfte tillvarata större del av rekryteringspotentialen och öka antalet kvinnor i hemvärnsförbanden.

Rekrytering till hemvärdet

Under 2020 har de 300 sista soldaterna utbildats inom utbildningssystemet (HAGS), varav 280 soldater fullföljde utbildningen. Mer än en tredjedel har tecknat hemvärnsavtal eller är under avtalstecknande efter genomförd utbildning. Från och med september har stridskraften övergått till att utbilda värnpliktiga mot de regionala insatskompanierna. Av de 79 värnpliktiga gruppcheferna som påbörjade grundutbildningen kvarstår 76 vid årets slut. För stridskraften är den förändrade rekryteringsordningen en fortsatt viktig rekryteringskanal och den gynnas av regional uttagning av värnpliktig personal. Detta är av särskild betydelse i gleset befolkade områden för att möjliggöra personalförsörjning av krigsförbanden. Enligt Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM) är intresset stort för att grundutbildas med inriktning att därefter tjänstgöra i regionala insatskompanier.²

Nyrekryteringen till Hemvärdet uppgick under året till 1 769 personer vilket är en minskning med 28 procent jämfört med föregående år. På grund av pandemin har en stor del av introduktionsutbildningarna ställts in vilket påverkat nyrekryteringen negativt. Av de nyrekryterade hänförs 1 010 (57 procent) till gruppen med tidigare militär grundutbildning (MGU)/värnplikt. Rekryteringen av specialister från FFO (500 nya avtal) ligger på en nivå som innebär att den aktuella vakanssituationen på dessa befattningar försämrats. Det är därför angeläget att fortsätta utvecklingen av samverkansformerna med FFO.

² TRM – Avdelningen bemanning och beredskap, 2020-11-06.

Rekryteringen från grundutbildningen i Försvarmakten har minskat. Totalt har 88 hemvärnsavtal under 2020 tecknats med totalförsvarspliktig personal i direkt samband med att de avslutat grundutbildning i Försvarmakten. Intresset för att teckna hemvärnsavtal från utbildningssystemet HAGS har varit gott. Mer än 30 procent av soldaterna rapporteras i samband med utryckning ha påbörjat avtalstecknande. Rekryteringen från HAGS har påverkats positivt vid utbildningsplatser där de lokala hemvärnsförbanden engagerats tidigt.

Antalet tidigare anställda i Försvarmakten som tecknat hemvärnsavtal direkt i anslutning till avslutad anställning har minskat under året till 171 individer jämfört med 188 för 2019. Rekrytering från grundutbildning och tidigare anställda står för 15 procent av årets totala rekrytering. Rekrytering från grundutbildning och av tidigare anställd personal fortsätter att vara en mindre del av rekryteringen, även om den i andel relativt föregående år har ökat. Under perioden har 276 hemvärnsavtal avslutats i samband med att hemvärnssoldaterna anställts till andra personalkategorier i Försvarmakten. Hemvärnets rekryteringsflöde relativt Försvarmaktens övriga personalkategorier är, likt föregående år, fortsatt negativt.

Under 2020 har såväl antalet tecknade avtal som avslutade avtal minskat relativt föregående år. Likt de senaste åren har nettorekryteringen varit lägre än de cirka 2 250 personer som för år 2020 utgjorde behovet för att hålla personalvolymen i Hemvärdet oförändrad. Personal med tidigare militär grundutbildning och värnpliktsutbildning utgör Hemvärdets viktigaste rekryteringsgrupp. Denna rekryteringsgrupp minskar över tiden och snittåldern är naturligt ökande. Detta beror på de minskande värnpliktsvolymerna under 2000-talet och på att grundutbildning med värnplikt lades vilande år 2011. Förändringarna i rekryteringsunderlaget har inte fullt ut kompenseras av direkt rekrytering från grundutbildning eller rekrytering av tidigare anställda i Försvarmakten. Trots att genomsnittsåldern på nyrekryteringar till Hemvärdet under 2020 fortsatt låg på 37 år, så ökar snittåldern i Hemvärdet.

Rekryteringsflöde	2020	2019	2018	Not
Direkt från grundutbildning	88	145	69	
Från de frivilliga försvarsorganisationerna	500	774	617	
Av anställda i Försvarmakten	171	188	228	
Från MGU och tidigare vpl inkl. tidigare anställda i Försvarmakten	1 010	1 346	1 272	
Totalt antagna	1 769	2 453	2 186	1
Avslutade avtal - fortsatt anställning i Försvarmakten	276	276	334	
Avslutade avtal - ej fortsatt anställning i Försvarmakten	1 971	2 656	2 368	
Totalt avslutade	2 247	2 932	2 702	2
Nettorekrytering	-478	-479	-516	3

Tabell 5 Rekrytering till hemvärdet

- Vid utökning av tabell 4 med summering av *Totalt antagna* respektive *Totalt avslutade* har en felsummering identifierats avseende 2018. Korrigeringen av detta fel medför att värdet för "från MGU och..." för 2018 justeras från tidigare angivet 1 307 till 1 272. Raden *Nettorekrytering* för 2018 korrigeras som följd av detta från tidigare angivet 441 till 516, vilket i enlighet med not 3 överensstämmer med tabell 4.
- Tabellen har uppdaterats med ny summering, *Totalt avslutade*, som i tillägg till den fortsatt redovisade *Totalt antagna* tydligare visar rekryteringsflödena.
- Värdet *Nettorekrytering* motsvaras av värdet *Förändring relativt föregående år* för motsvarande år i tabell 4.

Den återinförda grundutbildningen med värnplikt, med ökande grundutbildningsvolym och rekryteringsmöjligheter, innebär en nödvändig förnyring och breddning av rekryteringsunderlaget för Hemvärdet. Grundutbildning med värnplikt tillsammans med mer systematisk rekrytering vid förbandsomsättningar är viktiga förutsättningar för en långsiktigt hållbar personalförsörjning av hemvärnsförbanden. Det bedöms dock ta tid att vända utvecklingen med negativ nettorekrytering till Hemvärdet även med dessa förändrade och mer positiva förutsättningar.

Frivilliga försvarsorganisationer

Försvarmakten ska lämna en personalberättelse inklusive en redovisning av frivilliga försvarsorganisationer. Redovisningen ska bl.a omfatta mål och utfall för alla personal- och befattningskategorier, åldersstrukturer samt fördelningen av kvinnor och män.

RB p 6
(del av)

De Frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) har tillsammans cirka 350 000 medlemmar som gemensamt bidrar till att höja Sveriges kris- och krigsberedskap utifrån Förordning (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. Detta sker genom utbildningar, ungdomsverksamhet och försvarsupplysning. Av totalt 18 FFO har 15 stycken avtal med Försvarmakten. Det avtalsåtagande FFO har gentemot Försvarmaktens krigsorganisation innebär att försörja 7 000 befattningar med specialistkompetens där 5 100 befattningar avser Hemvärnsförbanden och resterande del övriga krigsförband. Vid årets slut var drygt hälften av detta åtagande mot Försvarmakten uppfyllt.

Verksamhetens huvudsakliga syfte är att stödja Försvarmakten och totalförsvaret och bidra till en starkare beredskap. Respektive FFO företräder ett specifikt intresseområde och attraherar personal utifrån de specifika intressen den sökande har och de kompetensområden Försvarmakten efterfrågar. Under året har FFO genomfört grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) vid 11 tillfällen. Utbildningen syftar till att rekrytera specialister och är det första steget mot frivilligavtal i Försvarmaktens krigsorganisation. Under året slutförde 208 individer grundutbildningen. Detta är 278 färre än 2019. Andelen kvinnor som genomförde GU-F uppgick till 46 procent vilket är en marginell minskning jämför medföregående år. FFO har under året genomfört *Military Weekend* vid nio tillfällen av 44 planerade. Detta som en del av uppdraget att förmedla totalförsvarsinformation men också i rekryterings syfte där deltagarna ges möjlighet att prova olika delar av Försvarmaktens verksamhet.

Ungdomsverksamheten består av ett utbildningssystem med kursplaner och prova-på-aktiviteter som genomförs av olika frivilliga försvarsorganisationer med stöd av Försvarmakten. Syftet är att ge ungdomar kunskaper om totalförsvaret och Försvarmaktens verksamhet samt fackkunskaper inom respektive frivillig försvarsorganisations specialisering. Ungdomarna ska också få förståelse för samhällets och Försvarmaktens normer och värderingar samt erbjudas en meningsfull fritidssysselsättning. Eftersom ungdomsverksamheten ska vara relationsbyggande är en naturlig målsättning att nå fram med information till så många ungdomar som möjligt. Under 2020 var cirka 11 000 ungdomar engagerade.

I och med att Sverige har beslutat FN:s barnkonvention som svensk lag har Försvarmakten som myndighet ansvar att tillämpa det som stadgas i konventionen. Ungdomsverksamheten är och kommer fortsatt att vara viktig utifrån ett folkförankringsperspektiv. Därför har Försvarmakten under året påbörjat arbetet med att uppdatera de interna bestämmelserna avseende ungdomsverksamhet samt att ta fram en handbok för ungdomsverksamhet som beskriver verksamhetens syfte, mål och hur den ska bedrivas. Ungdomsverksamheten är en inkluderande verksamhet och målgruppen ska vara representativ för samhället.

Till följd av coronapandemin och i enlighet med Folkhälsomyndighetens riktlinjer för en minskad belastning på samhället har flera planerade utbildningar ställts in. Det tillgängliga stödet från Försvarmakten med materiel, personal och lokaler har av samma skäl varit begränsat. Sammantaget har FFO inte haft nödvändiga förutsättningar för att utbilda i den omfattning som åtagandet gentemot Försvarmakten föreskriver. Risken för smittspridning har påverkat FFO:s möjligheter att bedriva kursverksamhet under 2020. Med stöd av riskanalyser framtagna tillsammans med Försvarmakten har FFO kunnat återuppta en del av sin verksamhet under hösten, bland annat genom att flytta vissa av utbildningarna till egna kursgårdar.

Rekrytering till Försvarmakten via Frivilliga försvarsorganisationer	2020			2019			2018			Not
	Bemanning			Bemanning			Bemanning			
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (SFUF)	482	42%	58%	438	42%	58%	370	45%	55%	
Svenska Bilkårens Riksförbund (SBF)	615	46%	54%	627	48%	52%	617	52%	48%	
Flygvapenfrivilliga (FVRF)	55	5%	95%	59	7%	93%	66	8%	92%	
Frivilliga Flygkåren (FFK)	201	4%	96%	204	4%	96%	223	3%	97%	
Frivilliga Motorcykelkåren (FMCK)	513	7%	93%	529	7%	93%	537	7%	93%	
Försvarets Personaltjänstförbund (FPF)	24	58%	42%	22	59%	41%	23	61%	39%	
Sjövärmskårens Riksförbund (SVK RF)	148	10%	90%	169	9%	91%	177	12%	88%	
Insatsingenjörernas Riksförbund (IIR)	2	0%	100%	3	0%	100%	3	0%	100%	
Svenska Brukshundsklubben (SBK)	545	68%	32%	578	68%	32%	593	68%	32%	
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)	4	25%	75%	4	25%	75%	4	25%	75%	
Svenska Lottakåren (SLK)	443	100%	0%	461	100%	0%	470	100%	0%	
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	291	12%	88%	300	14%	86%	324	13%	87%	
Frivilliga Automobilkåren (FAK)	1	0%	100%	1	0%	100%	1	0%	100%	
Svenska Röda Korset (SRK)	175	47%	53%	208	48%	52%	238	50%	50%	
Svenska Blå Stjärnan (SBS)	0			0			0			
Ej allokerad	144	19%	81%	155	22%	78%	187	20%	31%	
Totalt:	3643	42%	58%	3758	42%	58%	3833	43%	57%	1

Tabell 6 Rekrytering till Försvarmakten via Frivilliga försvarsorganisationer

1. Ny tabell vilket medför att förnyade datauttag gjorts för att kunna ge historiska jämförelser. Mindre differenser (<0,15 %) har vid förnyade uttag uppkommit i förhållande till motsvarande historiska siffror redovisade i tabell 4 *Personal (antal) i hemvärnsförbanden*. Differenserna bedöms i huvudsak bero på efterregistreringar och rättningar i databasen.

Av tabell 6 framgår att FFO bemannat 3 643 specialistbefattningar av Försvarmaktens totala behov om 7 000 befattningar. Bemanningsgraden sjunker för tredje året i rad, från 55 procent 2018 till 52 procent 2020 vilket är en försvarande omständighet avseende Försvarmaktens förutsättningar att leverera operativ förmåga. Den nedåtgående trenden beror på i huvudsak tre samverkande faktorer. Den första faktorn, som nämns ovan, är att pandemin har medfört svårigheter i att genomföra planerad verksamhet. Den andra faktorn beror på att FFO verksamhet, i likhet med all ideell verksamhet, är beroende av ett frivilligt och ibland oavlönat engagemang från medborgare på sin fritid. Utmaningen ligger således i att få FFO-verksamhet att uppfattas som ett efterfrågat alternativ i konkurrens med övrig ideell verksamhet inom det svenska föreningslivet. Den tredje faktorn är samordningen mellan Försvarmakten och de frivilliga försvarsorganisationerna. Därför har myndigheten under 2020 tillfört regionala handläggare som ska underlätta koordineringen av verksamheten mellan FFO och Försvarmakten. Genom förtydligande från myndigheten har samtliga FFO med bemanningsuppdrag fått mer specifika rekryteringsprioriteringar och tydligare direktiv att åtgärda vakansläget..

Av de specialistbefattningar FFO bemannar krigsorganisationen med är andelen kvinnor (42 procent) förhållandevis hög vilket påtagligt bidrar till Försvarmaktens arbete för en mer jämn könsfördelning.

Utbildning

Försvarsmaktens utbildningsverksamhet som redovisas i kommande tre underkapitel omfattar grundutbildning med värnplikt, utbildning för yrkes- och reservofficerskadetter (officersaspiranter), utbildning för anställda yrkes- och reservofficerare. Försvarsmakten genomför tillsammans med frivilliga försvarsorganisationerna utbildning riktad till frivillig personal.

Grundutbildningen med värnplikt är sex till femton månader lång och syftar till krigsplacering.

Utbildning som riktar sig till yrkes- och reservofficerskadetter samt anställda yrkes- och reservofficerare syftar till personalförsörjning och kompetensutveckling. Vid årets slut är det fler studerande vid Försvarshögskolans officersprogram och vid Försvarsmaktens yrkes- och reservofficersutbildningar än något år tidigare (se tabell 11) vilket förstärker den positiva trenden från föregående år. Försvarshögskolans anslagsfinansierade högskoleprogram, officersprogrammet, personalförsörjer Försvarsmakten med kontinuerligt tjänstgörande officerare.

Samtliga utbildningsverksamheter har under året påverkats av coronapandemin, men har i huvudsak kunnat genomföras som planerat med delvis förändrade upplägg.

Grundutbildning med värnplikt

Försvarsmakten ska redovisa antalet totalförsvarspliktiga som har påbörjat respektive slutfört grundutbildning med värnplikt. Av redovisningen ska även framgå avbrottsstatistik med orsakerna till avbrott samt vidtagna och planerade åtgärder för att minska antalet avbrott.

RB p 6
(del av)

Under 2020 påbörjade cirka 4 900 värnpliktiga grundutbildning vilket var strax under målsättningen om 5 000 personer. Den huvudsakliga orsaken till att målet inte uppnåddes var minskad inskrivning, till följd av pandemin. Andelen kvinnor som påbörjade grundutbildning uppgick till 17 procent, vilket är en marginell ökning jämfört med 2019.

Antalet värnpliktiga i grundutbildningsomgång 2019/20 som slutförde grundutbildningen uppgick till cirka 4 130 (varav 141 hänförliga till 2019) vilket motsvarar en fullföljandegrad om drygt 90 procent. Detta är i paritet med föregående år. Försvarsmakten arbetar kontinuerligt med en rad åtgärder för att minska antalet avbrott.

Försvarsmakten har, trots pågående pandemi, kunnat bedriva grundutbildning av värnpliktiga med tillfredsställande resultat och huvuddelen av de som genomfört grundutbildning är krigsplaceringsbara. Under våren har dock majoriteten av de större nationella och internationella övningarna ställts in eller skjutits upp. Detta har gjort att de värnpliktiga inte kunnat öva i större sammansatta förband i planerad utsträckning, istället har lokala och regionala övningar i mindre format genomförts. En annan konsekvens av pandemin blev att flera förband begränsade permissionsresorna i syfte att minska risken för smittspridning. Detta medförde bland annat att antalet helgtjänstgöringar ökade, men bedöms ha haft positiv påverkan på grundutbildningens resultat.

Händelse	Grundutbildning (GU)					Grundutbildning (GU)				Militär grundläggande utbildning (MGU)			
	2020					2019				2018			
	Planering (GU 20)	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder	Antal	Andel		Medelålder
Kvinnor			Män	Kvinnor			Män	Kvinnor			Män		
Påbörjat MGU													
Slutfört MGU										1 727	13%	87%	22
Påbörjat GU	5 000	4 917	17%	83%	19	4 500	16%	84%	19	3 750	16%	84%	20
Slutfört GU		3 989	15%	85%	21	3 547	15%	85%	19	338	32%	68%	20

Tabell 7 Utfall avseende grundutbildning med värnplikt

Andelen värnpliktiga ur utbildningsomgång 2019/20 som fick ett fortsatt engagemang i Försvaretsmakten uppgick till 44 procent. Intresset var dock större, men alla som ansökte kunde inte erbjudas ett fortsatt engagemang. I grundutbildningsenkäten, den enkät som de värnpliktiga ges möjlighet att svara på i slutet av utbildningen, angav 56 procent att de avsåg att söka fortsatt engagemang inom Försvaretsmakten. Denna andel var något högre än föregående år vilket sannolikt beror på de direkta konsekvenserna av pandemin där det försämrade läget på den svenska arbetsmarknaden är en del.

Av de som påbörjade grundutbildning under 2020 uppgick andelen kvinnor till drygt 17 procent. Årets utfall understiger målet om 20 procent men är samtidigt en ökning med drygt 1 procentenhet jämfört med föregående år. Målgruppsanalyser har visat att unga kvinnor uppfattar sig ha låg kunskapsnivå om militär grundutbildning och Försvaretsmakten i allmänhet. Mönstringsunderlaget, vilket är den enkät alla ungdomar som fyller 18 år är skyldiga att fylla i, visar genomgående att kvinnor uppfattar sig ha en lägre motivation än mäns uppfattning om att genomföra grundutbildning med värnplikt. Detta är en av anledningarna till att myndigheten anställt skol-informatörer för att höja kunskapsnivån vid gymnasie- och högstadieskolor. Vid slutet av 2020, då skolinformatörerna varit verksamma under en termin, hade dessa träffat totalt 18 800 elever. Effekten av dessa besök kommer att kunna utvärderas först på sikt, bland annat genom eventuella förändringar i angiven aggregerad motivation i mönstringsunderlaget.

Försvaretsgren (FG)/ Stridskraft (SK)	Grundutbildning (GU) 2020						Not
	Påbörjat GU		Slutfört GU				
	Antal	Andel	Antal	Andel	Kvinnor	Män	
FG Armén	3 069	15%	85%	2 538	12%	88%	1, 2
FG Flygvapnet	613	31%	69%	411	27%	73%	1
FG Marinen	648	15%	85%	497	14%	86%	1
SK Lednings- och underättelse	412	17%	83%	411	22%	78%	1
SK Logistik	175	19%	81%	132	14%	86%	1
Totalt	4 917	18%	82%	3 989	15%	85%	

Tabell 8 Grundutbildning uppdelat per försvaretsgren respektive stridskraft

1. Påbörjat GU avser utbildningsomgång 2020/21, Slutfört GU avser utbildningsomgång 2019/20.
2. Inkluderar även antalet påbörjade GU Hemvärn.

Tabell 8 visar antalet värnpliktiga som påbörjat respektive fullgjort sin utbildning per försvaretsgren/stridskraft under kalenderåret. Att armén har störst volym värnpliktiga beror på att försvaretsgrenen har en större del av krigsorganisationen relativt övriga försvaretsgrenar/stridskrafter sett till antal befattningar. Majoriteten av de som fullgjort grundutbildningen under 2020 påbörjade den under 2019. Armén har lägst andel kvinnor. Den huvudsakliga anledningen till detta är att armén har en högre andel befattningar med högre krav på fysisk styrka. Samtliga befattningar, oavsett försvaretsgren eller stridskraft, är tillgängliga för kvinnor.

Utslaget per tjänstgöringsdag utgörs kostnaderna för den värnpliktiga personalen under grundutbildning i huvudsak av resor, förplägnad, dagersättning och utbildningspremie (se tabell 9). Relativt 2019 har både antalet tjänstgöringsdagar och förplägnadskostnaden ökat medan resekostnaderna minskat. Förändringarna i resor och förplägnad är en direkt följd av att grundutbildningen anpassats med anledning av pandemin. Kostnaden för utbildningspremierna (som den värnpliktige erhåller efter genomförd grundutbildning) har också ökat eftersom utbildningspremiens storlek är en funktion av antalet tjänstgöringsdagar. I jämförelse med 2019 har dock den sammantagna kostnaden per tjänstgöringsdag minskat med 30 kronor. Minskningen beror på att den totala kostnadsminskningen för resor har varit större än kostnadsökningen för förplägnad.

	2020	2019	2018	2017
Kostnad per tjänstgöringsdag (kr)	401	431	390	331

Tabell 9 Grundutbildning med plikt – kostnad per tjänstgöringsdag

I förhållande till antalet som påbörjat grundutbildning under respektive år (tabell 10) ligger andelen avbrott relativt stabilt sedan värnplikten återinfördes. Återinförandet har påtagligt reducerat antalet som inte fullföljer utbildningen.

Avbrottsorsak	Grundutbildning (GU)									Not
	2020			2019			2018			
	Antal	Andel		Antal	Andel		Antal	Andel		
		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
Avbrott - Skada/Särskilda skäl (fysiska/psykiska)	312	17%	83%	256	21%	79%	238	19%	81%	1
Avbrott - Utbildning upphör (ej lämpliga)	29	14%	86%	58	34%	66%	33	12%	88%	2
Avbrott - Rätt att vara vapenfri	0	0	0	20	35%	65%	0			
Avbrott - Utbildning upphör (övriga skäl)							29	34%	66%	
Totalt	341	16%	84%	334	24%	76%	300	20%	80%	

Tabell 10 Avbrott från grundutbildning

1. Omfattar enligt lagen om totalförsvarsplikt (5 kap), tillfälligt nedsatt psykisk eller fysisk prestationsförmåga samt avbrott.
2. Omfattar enligt lagen om totalförsvarsplikt (5 kap), olovlig frånvaro och vägrat utföra/underlåter att utföra sina skyldigheter (ordervägran).

Andelen avbrott under året i förhållande till antalet som påbörjat utbildning under 2020 uppgår till knappt sex procent. Detta är i nivå med föregående år men lägre än när värnpliktiga senast genomgick grundutbildning (före perioden med frivillig grundutbildning). Andelen avbrott låg då vanligen tre till fyra procentenheter högre. Försvarmakten bedömer att de åtgärder som genomförs för att minska avbrotten, av vilka en del redovisas nedan, har gett önskad effekt.

För 2020 redovisas antal avbrott under kalenderåret. För 2019 och 2018 redovisas avbrott per utbildningsomgång. Detta betyder att för 2019 redovisas alla avbrott för omgång 2018/19, det vill säga alla värnpliktiga som påbörjade utbildningen under 2018, men där huvuddelen slutförde utbildningen under 2019.

I tabell 10 redovisas avbrottskoder enligt Försvarmaktens verksamhetsledningssystem och innehåller avbrottsbeslut fattade både av Försvarmakten och TRM. Av 5 kap. i lagen om totalförsvarsplikt framgår när grundutbildningen ska avbrytas. Beslut om avbrott kan fattas på grund av olovlig frånvaro, nedsatt fysisk och psykisk prestationsförmåga och ordervägran. Efter ansökan av den värnpliktige kan grundutbildningen avbrytas vid vapenvägran eller om tjänstgöringen medför avsevärda svårigheter med avseende på studier eller arbete eller annars för den värnpliktige själv eller någon nära anhörig. Försvarmakten beslutar om avbrott på grund av olovlig frånvaro; *tillfälligt* nedsatt psykisk eller fysisk prestationsförmåga; eller ordervägran. Efter ansökan från den värnpliktige om att få avbryta grundutbildningen fattar TRM beslut om avbrott i de fall det föreligger avsevärda svårigheter med studier, arbete eller i övrigt för den värnpliktige eller anhörig; den värnpliktige har en *varaktig* nedsatt psykisk eller fysisk prestationsförmåga eller vid ansökan om vapenfri tjänst.

För den absoluta majoriteten av de som skiljs från utbildningen har avbrottsorsaken varit *Avbrott - skada/särskilda skäl*. Detta innebär att Försvarmakten eller TRM har beslutat att skilja den värnpliktige från utbildningen på grund av skada, sjukdom eller särskilda skäl. Värnpliktiga med psykisk nedsatt funktionsförmåga under längre tid eller som har bedömt försvärande sociala skäl faller under *särskilda skäl*. För att skydda de värnpliktigas integritet tillåts inte högre upplösning gällande avbrottsorsak.

Försvarmakten arbetar kontinuerligt med en rad åtgärder som syftar till att minimera avbrotten. Före utbildningen erhåller de värnpliktiga informationspaket med råd om fysiska och mentala förberedelser. Förbanden erbjuder dessutom informationshelger på plats, där de värnpliktiga får en bättre bild av miljön och vad som förväntas. Flera förband tillhandahåller även kängor vid dessa tillfällen, så att de värnpliktiga får möjlighet att gå in dem.

Under utbildningen tillämpas stegvis ökande belastning i syfte att minska antalet skador. I tidigt skede informeras de värnpliktiga också om Försvarmaktens värdegrund och uppförandekod. I samband med att utbildningen påbörjas och den första tiden därefter undviks moment som kan generera onödig stress för den enskilde. De värnpliktiga har även inflytande genom förtroendevalda samt veckovisa möten med plutonsledningen, den så kallade *plutonens timme*. På detta sätt kan eventuella missförhållanden identifieras och hanteras på ett tidigt stadium.

Som stöd genomförs även regelbundna och standardiserade uppföljningar av för organisationsenheten oberoende delegationer. Två typer av uppföljningar genomförs årligen vid ett urval av de grundutbildande organisationsenheterna. Den första uppföljningen genomförs då de värnpliktiga påbörjar utbildningen. Den andra uppföljningen genomförs när de värnpliktiga genomgått huvuddelen av utbildningen. Vid förbandsuppföljningar förs strukturerade samtal med bland annat ansvariga befäl, representanter från förbandets hälso- och sjukvårdsresurser samt de värnpliktiga. Organisationsenheterna erhåller sedan återkoppling på områden som kan förbättras, men även områden som upplevs som positiva.

Sammanfattningsvis har myndigheten hanterat de utmaningar som pandemin inneburit för värnpliktsutbildningen på ett tillfredställande sätt. Cirka 4 000 individer har slutfört sin grundutbildning under året och står till krigsorganisationens förfogande.

Officersutbildning

Avsnittet omfattar Försvarmaktens och Förvarshögskolans yrkes- och reservofficersutbildning och beskriver, förklarar och kommenterar uppfyllnad av de målsättningar som redovisas i tabell 11.

Kompetensutveckling genom grundläggande officersutbildning möjliggör anställning som kontinuerligt tjänstgörande och tidvis tjänstgörande yrkes- och reservofficer. Grundläggande officersutbildning utgörs av Försvarmaktens specialistofficersutbildning, Försvarmaktens reservofficersutbildning, Försvarmaktens anpassade reservofficersutbildning och Försvarmaktens flygförarutbildning.

Vid officersprogrammet utbildar Förvarshögskolan officerare för Försvarmaktens räkning.

Utöver den grundläggande officersutbildningen anställs individer med grundläggande akademisk examen som officerare samt individer med kvalificerad yrkeshögskoleexamen som specialistofficerare och utbildar dessa vid den särskilda officersutbildningen. Det högre officersprogrammet är en uppdragsutbildning vid Förvarshögskolan för kompetensutveckling av kontinuerligt tjänstgörande officerare. Den högre specialistofficersutbildningen som genomförs i Försvarmaktens regi syftar till kompetensutveckling av kontinuerligt tjänstgörande specialistofficerare.

Försvarmakten och Förvarshögskolan har under 2020 arbetat aktivt för att få fler individer att söka sig till officersyrket och officersutbildningarna, bland annat med riktade kommunikationsinsatser med information om officersutbildningarnas olika innehåll och utbildningsmål, reklamkampanjer, distribution av affischer och flygblad, samt kampanjer på Försvarmaktens intranät, hemsidor och i sociala medier. I vissa fall har kommunikationsinsatserna riktats specifikt till målgruppen kvinnor.

Försvarmakten har fortsatt arbetet med att minska antalet avhopp mellan antagning och utbildningsstart genom bland annat aktiva relationshanterande åtgärder med de studerande.

Sammantaget är det vid årets slut fler studerande vid Förvarshögskolans officersprogram och vid Försvarmaktens yrkes- och reservofficersutbildningar än något år tidigare. Den största ökningen har skett vid specialistofficersutbildningen. Försvarmaktens kontinuerliga rekryteringsfrämjande arbete och arbetet som syftar till att minska avhopp bedöms åtminstone till del förklara ökningarna.

Program	Utbildnings- omgång	Måltal FMVP	2020			2019			2018			Not
			Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel		Totalt antal	Andel		
			Elever	Kvinnor	Män	Elever	Kvinnor	Män	Elever	Kvinnor	Män	
Officers- programmet	OP 17-20	150	115	15%	85%	121	16%	84%	121	16%	84%	
	OP 18-21	180	121	12%	88%	123	12%	88%	128	13%	87%	
	OP 19-22	190	183	19%	81%	196	19%	81%				
	OP 20-23	190	220	25%	75%							
	Övriga	0	0			3	0%	100%	5	20%	80%	1
Särskild officersutbildning	SOFU 19-20	30	40	35%	65%	58	26%	74%				
	SOFU 20-21	30	58	30%	70%							
Specialistofficers- utbildning	SOU 19-20	385	345	14%	86%	355	14%	86%				
	SOU 20-21	400	426	10%	90%							
Reservofficers- utbildning	ROU 19-20	100	13	0%	100%	10	0%	100%				2
	ROU 20-21	50	21	5%	95%							2
Anpassad reservofficers- utbildning	AROU 19-20		40	8%	93%	43	9%	91%				
	AROU 20-21		37	0%	100%							
Högre specialistofficers- utbildning	HSOU 19-20	40	19	5%	95%	19	5%	95%				
	HSOU 20-21	40	39	8%	92%							
Högre officersprogram 1	HOP 1 19-20	60	64	5%	95%	64	5%	95%				
	HOP 1 20-21	80	80	11%	89%							
Högre officersprogram 12	HOP 12 18-20	90	88	10%	106%	93	10%	90%	95	8%	92%	
	HOP 12 19-21	90	89	3%	97%	97	3%	97%				
	HOP 12 20-22	90	90	9%	91%							

Tabell 11 Antal studerande vid längre sammanhållande utbildningar

1. Antal studerande som har återupptagit studier efter studieuppehåll.
2. I måltalet för Reservofficersutbildning ingår *Anpassad reservofficersutbildning*.

Antalet studerande vid officersprogrammet och specialistofficersutbildningen har ökat stegvis för varje redovisad utbildningsomgång. OP 20-23 samt SOU 20-21 överträffar Försvarsmaktens målsättningar enligt verksamhetsplanen. Även för den särskilda officersutbildningen har Försvarsmaktens målsättning överträffats.

Det totala inflödet av såväl officerare som specialistofficerare från OP respektive SOU ska även ställas i relation till det sammanlagda organisatoriska behovet³ för perioden 2017 till och med 2020⁴. För båda personalkategorierna har ett ackumulerat utbildningsunderskott uppstått på grund av att de årliga elevvolymerna sammantaget under perioden inte nått upp till det organisatoriska behovet. De ackumulerade utbildningsunderskotten från OP och SOU uppgår som lägst till 71 officerare respektive 210 specialistofficerare.

³ Det organisatoriska behovet uttrycks årligen i Försvarsmaktens verksamhetsplan som ekonomiskt avvägd elevvolym.

⁴ Försvarsmaktens årsredovisningar för 2018 och 2019 har utgjort grund för beräkning av det ackumulerade utbildningsunderskottet avseende specialistofficerare.

Storleken på respektive underskott är inte direkt jämförbara då tiden för att utbilda en officer vid officersprogrammet är tre år medan motsvarande tid för en specialistofficer är ett och ett halvt år. Konsekvensen av det ackumulerade utbildningsunderskottet är att det under överskådlig tid kommer finnas begränsningar i tillgången av officerare respektive specialistofficerare möjliga för kompetensutveckling mot mer kvalificerade befattningar. Det är därför angeläget för Försvarmakten att med elevvolymen som motsvarar det organisatoriska behovet successivt reducera det ackumulerade utbildningsunderskottet.

Antalet elever vid HSOU har dubblerats relativt motsvarande period 2019 men når inte fullt ut årets målsättning. Målsättningarna för 2020 års HOP 1 och HOP 12 har uppnåtts.

Antalet kvinnor som studerade vid HOP 1 ökade med 13 procentenheter jämfört med föregående utbildningsår (19-20). Även vid OP 20-23 har andelen kvinnor ökat med drygt 25 procent relativt föregående år.

Coronapandemin har påverkat utbildningarna. Påverkan har varit mest kännbar för de utbildningar som har det största inslaget av utbildningsmoment som kräver fysisk närvaro tillsammans med andra på specifik plats vid en specifik tidpunkt. Försvarmakten har hanterat pandemin genom en kombination av omplanering, ändrade pedagogiska upplägg och alternativa utbildningsmetoder. Inget program eller utbildning har ställts in och samtliga officersaspiranter som når godkänt resultat kommer att kunna anställas efter slutförd utbildning.

Reservofficersutbildning

Avsnittet omfattar Försvarmaktens reservofficersutbildning och beskriver, förklarar och kommenterar uppfyllnad av kvantitativa mål som är redovisade i detalj i tabell 11.

Reservofficersutbildning riktar sig till gruppbefäl, soldater och sjömän samt värnpliktiga som har avlagt högskoleförberedande gymnasieexamen. Utbildningens längd är tolv månader och kan påbörjas direkt efter genomförd militär grundutbildning. Efter godkänd utbildning anställs individen som tidvis tjänstgörande officer.

Anpassad reservofficersutbildning riktar sig till erfarna anställda gruppchefer, soldater och sjömän. Utbildningen genomförs antingen sammanhållet under en termin eller som delad utbildning under två på varandra följande somrar. Oavsett utformning av utbildningen är utbildningslängden totalt 20 veckor. Efter godkänd utbildning anställs individen som tidvis tjänstgörande specialistofficer.

För att skapa bättre förutsättningar för krigsplacering av reservofficerare har Försvarmakten under tre år fram till och med 2020 avsatt 10 miljoner kronor för kompetensutveckling. Projektet har genomförts på stor bredd med målsättningen att kompetensutveckla 200 reservofficerare per år. Hittills har drygt 100 reservofficerare kompetensutvecklats vilket motsvarar en måluppfyllnad om cirka 16 procent. Kompetensutvecklingen anpassas individuellt och kan till exempel bestå av kurser inom Försvarmaktens kursutbud och Natos motsvarighet. Kompetensutvecklingen syftar till ökad kompetens relevant för aktuell krigsbefattning.

Nyutbildade reservofficerare har beretts möjlighet att i ökad utsträckning tjänstgöra vid förband direkt efter avslutad och godkänd utbildning med avsikt att befästa kunskaper i praktisk tillämpning. Reservofficershandläggare har återinförts vid ett flertal organisationsenheter med syfte att stödja och planera reservofficerares yrkes- och kompetensutveckling.

Det har skett en marginell ökning av det totala antalet studerande vid ROU och AROU. Jämfört med föregående år har antalet ökat med ytterligare fem elever från både ROU och AROU till totalt 58. Försvarmakten arbetar kontinuerligt med rekryteringsfrämjande åtgärder som syftar till att minska avbrotten, vilket förklarar ökningen.

Coronapandemin har påverkat genomförandet av reservofficersutbildningarna. Påverkan har varit mest kännbar för de delar av utbildningarna som har störst inslag av utbildningsmoment, som kräver fysisk närvaro tillsammans med andra på specifik plats vid en specifik tidpunkt.

Försvarmakten har hanterat pandemin genom en kombination av omplanering, ändrade pedagogiska upplägg och alternativa utbildningsmetoder. Inget program eller utbildning har ställts in och samtliga officersaspiranter som når godkänt resultat kommer att kunna anställas efter slutförd utbildning.

Jämställdhet och jämlikhet

Inledning

Jämställdhet och jämlikhet utgör del av de demokratiska värden som Försvarsmakten försvarar. Jämställdhet och jämlikhet bidrar till ett starkare försvar genom en långsiktigt hållbar personalförsörjning där medarbetare trivs, blir respekterade och därmed presterar bättre. Vidare bidrar ett jämställt och jämlikt försvar till att göra myndigheten relevant och skapa förtroende hos befolkningen vilket är en förutsättning för att Försvarsmakten ska kunna genomföra sitt uppdrag.

Försvarsmakten har tre myndighetsuppdrag inom området jämställdhet och jämlikhet; jämställdhetsintegrering; likabehandling och icke-diskriminering samt öka andelen kvinnor. Arbetet med jämställdhet och jämlikhet är sammanlänkat med det systematiska arbetsmiljöarbetet och värdegrundsarbetet. Vidare finns beröringspunkter med arbetet kopplat till Agenda 2030 där jämställdhet och jämlikhet utgör delmål inom social hållbarhet samt jämställdhetsintegrering kopplat till genomförandet av den nationella handlingsplanen för FN:s säkerhetsråds resolution 1325.

Arbetet med jämställdhetsintegrering

Försvarsmakten ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

RB p 6
(del av)

Försvarsmakten har i uppdrag enligt förordning (2007:1266) med instruktion till Försvarsmakten att jämställdhetsintegrera verksamheten. Det innebär att myndigheten ska införliva ett jämställdhetsperspektiv i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen och av de aktörer som normalt sett deltar i detta. Försvarsmakten ska därmed bidra till måluppfyllnad av jämställdhetspolitiken vars övergripande mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Arbetet beskrivs dels nedan, dels i huvuddokumentet under rubriken *Genomförande av den nationella handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet*. Som en del i det fortsatta arbetet med att implementera strategin för jämställdhetsintegrering har myndigheten fokuserat på utbildning samt ställt uppdrag till organisationsenheterna som syftar till att inventera ordinarie berednings- och beslutsprocesser. Detta är förutsättningsskapande åtgärder för att Försvarsmakten ska kunna integrera jämställdhetsperspektiv i verksamheten på ett systematiskt sätt.

Under året har Försvarsmakten påbörjat inventering och identifiering av de berednings- och beslutsprocesser där jämställdhetsanalys behöver genomföras innan ärendet går till beslut. Processer av särskilt intresse att belysa har företrädesvis varit inom områdena personalförsörjning och arbetsmiljö. Genomförda åtgärder har resulterat i att myndigheten fått en bättre överblick över förbandens arbete jämfört med tidigare år. Försvarsmakten noterar att arbetet med jämställdhetsintegrering och metoden för att integrera jämställdhetsperspektiv ser väldigt olika ut i verksamheten. Överblicken främjar utveckling av stöd, styrningar och uppföljning från central nivå.

Den största utbildningsinsatsen inom området är *Gender coach*-programmet. Under 2020 har chefer på myndighetsledningsnivå slutfört det två-åriga programmet. Myndigheten har beslutat om en ambitionshöjning av utbildningsinsatsen. Kommande år utökas antalet deltagare till att även omfatta chefer på nivån under myndighetsledningen. Utbildningen är av stor vikt i och med att deltagande chefer är beslutsfattare inom olika verksamhetsområden och därmed en förutsättning för att jämställdhetsperspektiv ska integreras brett i verksamheten och inte enbart inom särskilda spår.

Försvarsmakten avser att följa upp resultaten av de åtgärder som vidtagits i arbetet med jämställdhetsintegrering.

Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering

Försvarmakten ska särskilt synliggöra hur myndigheten arbetar för att förebygga, motverka och hantera sexuella trakasserier i den egna verksamheten enligt diskrimineringslagen.

RB p 6
(del av)

Försvarmakten accepterar inga former av kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier. Myndighetens arbete med likabehandling och icke-diskriminering styrs av Diskrimineringslagen. Det förebyggande arbetet mot diskriminering är ett fortlöpande arbete för att undanröja risker för diskriminering, inklusive sexuella trakasserier, och syftar till att främja lika rättigheter och möjligheter inom Försvarmakten. Vidare har Försvarmakten utrednings- och åtgärdsskyldighet om någon anmäler eller om det fattas misstanke om att trakasserier eller sexuella trakasserier förekommer. Syftet med att utreda och åtgärda är att tillse att det ovälkomna beteendet upphör och inte inträffar igen och på så sätt förbättra arbetsmiljön och främja lika-behandling på arbets- och utbildningsplatsen. Försvarmaktens målsättning är att samtliga ärenden av ovälkommet beteende ska hanteras på ett professionellt, sakligt och enhetligt sätt i hela myndigheten. Försvarmakten strävar efter att öka förtroendet för myndighetens hantering av trakasserier och sexuella trakasserier och därmed motverka den tystnadskultur som synliggjordes i samband med #metoo.

Försvarmakten har valt att ta ett helhetsgrepp kring kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Det förebyggande arbetet tillsammans med anmälnings- och utredningsförfarandet är detsamma oavsett form av ovälkommet beteende.

Under 2019 inrättade Försvarmakten projektet *Utredningsstöd Ovälkommet Beteende*. Försvarmakten har under året fattat beslut att omvandla projektet till en permanent funktion vilket innebär att resursförstärkningen består efter det att projektet upphör (2021). Funktionen har utvecklat en försvarmaktsgemensam process och rutin kring hantering av ovälkommet beteende. Det innebär att myndigheten idag har ett kvalitetssäkrat utredningsförfarande enligt gällande lagstiftning och en evidensbaserad utredningsmetod gemensam för hela myndigheten. Sakkunnig personal utreder eller agerar handledare till lokala utredare i samtliga ärenden. Detta är ett stort steg framåt för att etablera ett robust system för Försvarmaktens hantering av ovälkommet beteende.

Det förebyggande arbetet mot diskriminering, är myndighetens främsta verktyg för att förebygga ovälkommet beteende. Under året har Försvarmakten prioriterat att utveckla ett fortlöpande arbetssätt så att arbetet ska vara ständigt pågående och inte isolerade uppgifter som genomförs sporadiskt. Organisationsenheterna arbetar i huvudsak med medarbetarundersökningen samt skyddsronde för att identifiera risker för diskriminering. Risker som identifierats rör bland annat ovälkommet beteende, chefers förutsättningar och ledarskap samt förebilder. Exempel på åtgärder är utbildning/temadagar, översyn av lokala riktlinjer samt ombyggnation av dusch-utrymmen. Åtgärderna följs upp i bland annat arbetsmiljökommittéer där arbetstagarorganisationerna deltar. Försvarmakten bedömer att det föreligger fördelar med att samordna aktiva åtgärder med det systematiska arbetsmiljöarbetet eftersom de bygger på liknande metoder.

Utifrån resultat i medarbetarundersökningen FM VIND konstateras att upplevelser av ovälkommet beteende ökar något jämfört med föregående år. I antal räknat är kränkande särbehandling inklusive mobbning mest vanligt förekommande, dock är upplevelser av diskriminering och sexuella trakasserier mer vanligt förekommande bland kvinnor. Det mest vanligast förekommande uttrycket för ovälkomna beteenden är subtila, upprepade handlingar som får individen att känna sig nedvärderad eller förminskad. Det betonar vikten av fortsatt arbete med att skapa en inkluderande kultur och att tidigt identifiera riskfaktorer för ovälkommet beteende. Försvarmakten konstaterar också fortsatt behov av kommunikationsinsatser kring *Utredningsstöd Ovälkommet Beteende* samt implementering av det myndighetsgemensamma systemet för hantering av ovälkommet beteende. Detta i syfte att medarbetarna ska känna förtroende för att arbetsgivarens omhändertagande av frågorna.

Åtgärder för att öka andelen kvinnor

Försvarmakten ska redovisa resultatet av vidtagna åtgärder för att öka andelen kvinnor inom myndigheten, inklusive andelen kvinnor under grundutbildning med värnplik.

RB p 6
(del av)

En ökad andel kvinnor bidrar till att Försvarmakten uppfattas som relevant i samhället och att medborgare, uppdragsgivare och medarbetare har förtroende för myndigheten. En ökad andel kvinnor är också en avgörande faktor för personalförsörjningen och en förutsättning för myndighetens tillväxt. Försvarmakten avser att följa upp resultaten av de åtgärder som vidtagits för att öka andelen kvinnor.

För att öka andelen kvinnor på alla nivåer pågår ett långsiktigt arbete med attraktionsskapande aktiviteter inom rekrytering och personalutveckling. Därför har myndigheten uttalade målsättningar som sträcker sig till och med 2027 avseende andelen kvinnor i respektive personal- eller utbildningskategori.

Försvarmakten verkar för att öka kvinnors förtroende för och kunskap om myndigheten genom riktade kommunikationsinsatser. Detta mot bakgrund av målgruppsanalyser som visat att unga kvinnor uppfattar sig ha lägre kunskap om såväl Försvarmakten som grundutbildning samt lägre motivation att genomföra grundutbildning jämfört med unga män. Under senare delen av 2020 har 34 skolinformatörer anställts med uppdrag att upplysa om det militära försvarets roll i totalförsvaret för bland andra lärare, yrkesvägledare och elever på högstadie- och gymnasieskolor runt om i Sverige.

Vidare arbetar organisationsenheterna löpande med åtgärder såsom PRAO, prova på-helger och informations-träffar. Åtgärderna syftar till att skapa intresse och sprida kunskap bland yngre målgrupper vilket är av stor vikt i och med att ökad kunskap korrelerar med ökat intresse för att genomföra grundutbildning bland såväl kvinnor som män.

Kungliga Tekniska högskolan har fått i uppdrag av Försvarmakten att genomföra ett forskningsprojekt avseende kravprofiler för utbildning och anställning, i syfte att de ska vara relevanta för befattningen och med hänsyn till teknikutveckling. Forskningsprojektet fortgår till 2023/2024, och kommer genom arbetsanalyser bedöma muskel- och konditionskrav mot befattningar i olika delar av organisationen. Eftersom kravprofiler, särskilt krav på fysisk styrka, får påverkan på andelen kvinnor till grundutbildning är forskningen särskilt viktig i detta avseende.

Personalkategori/utbildning	OFF/K	SO/K	CVAT	GSS/K	GSS/T	Antagna OP	Antagna SOU	Antagna GU	Slutfört GU	Not
Mål för andel kvinnor 2020	6,8%	12,0%	40,0%	14,0%	14,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	
Utfall 2020	7,8%	9,3%	38,7%	13,3%	10,8%	25,7%	10,0%	17,5%	15,0%	
Utfall 2019	7,2%	8,9%	37,8%	11,5%	10,5%	19,0%	14,0%	16,0%	15,0%	
Utfall 2018	6,6%	9,1%	39,9%	10,9%	10,7%	13,0%	9,0%	16,0%	32,0%	1

Tabell 12 Andel kvinnor per personalkategori och utbildning

- 2018 års statistik avser MGU vilket omfattar 338 individer som slutfört utbildningen.

Andelen kvinnor i personalkategori OFF/K ökar och överträffar målsättningen för 2020. Utvecklingen inom personalkategorin drivs dock främst av pensionsavgångar som primärt utgörs av män. För SO/K uppnås inte målsättningen men andelen har ökat jämfört med 2019.

Andelen kvinnor i personalkategori CVAT har ökat med en knapp procentenhet jämfört med föregående år och når därmed en nivå strax under målsättningen att underrepresenterat kön ska uppgå till minst 40 procent. Årets utveckling har primärt påverkats av nyanställningar där rekryteringen haft positiv påverkan avseende fördelningen av civilanställda kvinnor och män.

I personalkategori GSS/K har andelen kvinnor ökat med 1,6 procentenheter. Den huvudsakligt bidragande faktorn bedöms vara den ökade rekryteringsbasen till följd av ökande grundutbildningsvolym. Avseende GSS/T har andelen kvinnor ökat marginellt sedan föregående år. Det är en relativt stabil personalkategori där det procentuella in- och utflödet har begränsad möjlighet att påverka andelen kvinnor. Ingen av GSS-kategorierna når upp till målsättningarna för 2020.

Intresset för officersprogrammet (OP) har ökat generellt med ett större antal sökande, varav ungefär hälften hänförs till de som samma år slutfört grundutbildning. Andelen kvinnor som antagits till OP har ökat, särskilt de senaste två åren. Målsättningen för 2020 överträffas med knappt sex procentenheter.

Andelen kvinnor som antagits till specialistofficersutbildningen (SOU) är lägre än föregående år och når inte upp till målsättningen. Sett över flera år sker dock en positiv utveckling med en ökande andel kvinnor vid SOU.

Sedan införandet av könsneutral värnplikt har andelen kvinnor vid grundutbildning med värnplikt ökat. Andelen kvinnor antagna till grundutbildningsomgång 2020/21 ligger dock under den angivna målsättningen. Det finns skillnader i andelen antagna kvinnor mellan de olika stridskrafterna och förbanden vilket framför allt beror på kravprofilernas utformning och Försvarets maktens tillämpning av desamma.

Den främsta utmaningen Försvarets makt har, vad gäller att öka andelen kvinnor inom samtliga militära personalkategorier, är att könsfördelningen alltjämt är mycket ojämn. Det är därför ett långsiktigt men målmedvetet arbete som krävs för att åstadkomma substantiella förändringar i andelsfördelningen mellan kvinnor och män. De åtgärder som har vidtagits ger resultat. Det är allt fler kvinnor som söker sig till och genomför såväl grundutbildning som grundläggande officersutbildningar och officersprogrammet. Ett årligt ökande antal kommer därför successivt även att visa en, om än något långsammare, ökande kvantitativ jämställdhet.

För att nå målsättningarna och för att öka andelen kvinnor är det i synnerhet inflödet till grundutbildning och officersutbildningarna som är avgörande för att kunna påverka andelen kvinnor i kategorierna GSS/K, OFF/K, och SO/K. I sin tur är det huvudsakligen dessa kontinuerligt tjänstgörande kategorier som försörjer de tidvis tjänstgörande kategorierna. En analys av de kontinuerligt tjänstgörande militära personalkategorierna visar att det inte finns några könsskillnader i sannolikheten att lämna Försvarets makt. Med detta betonas vikten av att prioritera inflödet, genom en ökad andel kvinnor till utbildningar, för att i fortsatt skede kunna öka andelen kvinnor i de militära personalkategorierna.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet utgör en viktig del av Försvarmaktens verksamhet. Planer och uppgifter inom arbetsmiljöarbetet styrs huvudsakligen genom Försvarmaktens arbetsordning, Försvarmaktens strategiska inriktning och Försvarmaktens verksamhetsplan.

Arbetet med att minska förekomsten av ovälkomna beteenden (kränkande särbehandling och diskriminering) redovisas under rubriken *Arbetet med likabehandling och icke-diskriminering*.

Syftet med arbetsmiljöarbetet är att främja hälsa och minska risker för olyckor. Utifrån verksamhetsplanen har delar av arbetet haft krav på leverans under 2020. Bland annat ska chefer och medarbetare i Försvarmakten under året ha genomfört arbetsmiljörelaterade utbildningar digitalt. Det ordinarie arbetsmiljöarbetet har i hög grad påverkats av coronapandemin. Försvarmakten har en underrapportering av arbetsskador i det interna verksamhetsledningssystemet. Differensen har uppmärksammats vid en jämförelse av inkomna anmälningar till Försäkringskassan och internt rapporterade skador.

Under 2019 och 2020, inom ramen för arbetsmiljöarbetet, anvisades två specifika utbildningar som syftade till att förbättra kunskaperna hos chefer och medarbetare i Försvarmakten. Målsättningen var att samtliga chefer ska ha genomfört den digitala utbildningen *Chefen som arbetsgivare – arbetsmiljö och systematiskt arbetsmiljöarbete*. För medarbetarna var målsättningen att samtliga ska ha genomfört Försvarmaktens digitala arbetsmiljöutbildning.

Försvarmakten har under året arbetat för att ökad hänsyn ska tas till människors fysiska och psykiska förutsättningar. Bland annat har det skett genom att fortsätta det arbete som initierades 2019 vilket syftar till att utveckla förmågan att vidta riskreducerande åtgärder vad avser anskaffning av materielsystem och IT-system.

Den pågående tillväxten inom Försvarmakten bidrar till att organisationen har förändrats. En av de genomförda förändringarna i organisationen är införandet av en ny ledningsnivå med försvarsgrenar och stridskrafter. Detta har medfört behov av att implementera en central systemsyn med tillhörande reviderat samverkansavtal samt utveckling av rutiner på lokal nivå. Ytterligare revidering är påbörjad som syftar till att förtydliga roller och ansvar. Arbetet kommer minst att fortgå till och med 2021.

Försvarmaktens arbetsmiljöarbete har under 2020 till stor del handlat om riskhantering till följd av pågående pandemi. Bland annat har tjänsteresor och permissionsresor begränsats. Riskhanteringen har bidragit till förbättrade förutsättningar för att anställd personal ska kunna arbeta på distans. Vidtagna riskreducerande åtgärder har begränsat smittspridningen i myndigheten.

Sjukfrånvaro

Försvarmakten ska återrapportera sjukfrånvaron i myndigheten enligt förordning samt enligt Ekonomistyrningsverkets författning.

Försvarmakten konstaterar en låg rapporterad sjukfrånvaro under 2020. Sjukfrånvaron har dock ökat med drygt 0,8 procentenheter. Ökningen är samma för både män och kvinnor och likartad för de olika ålderskategorierna. Den huvudsakliga orsaken till ökningen bedöms vara den pågående pandemin där Folkhälsomyndighetens rekommendation att stanna hemma vid förkylningssymptom har påverkat sjukfrånvaron. Andelen långtids-sjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron har sjunkit men ligger på samma nivå som 2019 vid en jämförelse av hur stor del den utgör av den totala tillgängliga arbetstiden.

Den rapporterade totala sjukfrånvaron under 2020 uppgick till 2,9 procent (2019: 2,05 procent). Sammantaget visar sjuktalen att Försvarmaktens verksamhet bedrivs med tillfredsställande arbetsmiljö.

Sjukfrånvaro (%)	2020	2019	2018
Andel total sjukfrånvaro av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	2,89	2,05	1,95
Andel långtidssjukskrivning av total sjukfrånvaro (avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer)	31,49	45,47	46,85
Kvinnor	4,58	3,63	3,57
Män	2,47	1,68	1,63
Kvinnor och män:			
- 29 år	2,34	1,37	1,37
30 - 49 år	2,71	1,84	1,77
50 år -	3,67	2,95	2,82

Tabell 13 Sjukfrånvaro

Personalstatistik

Personalberättelsen kompletteras i detta avsnitt med ytterligare detaljer avseende personal och personalförsörjning. Med stöd av tabell 14 redovisas hur Försvarets personal disponerats för internationella insatser och annan utlandstjänstgöring under året. Medelåldern för olika personalgrupper redovisas i tabell 15. Slutligen, i figurerna 1-7, redovisas åldersstrukturer för anställda kvinnor och män inom de olika personalkategorierna.

Personal vid internationella insatser och annan utlandstjänstgöring

Tabell 14 utvisar Försvarets internationella engagemang fördelat på *internationella militära insatser* och *annan tjänstgöring*. För att tydliggöra personalallokeringen för de internationella uppdrag som Försvarets makt deltar i redovisas dels antalet befattningar per uppdrag och dels antal individer som under året bemannat befattningarna. Bemanningen visar även fördelningen mellan kvinnor och män per personalkategori. Detaljer i fördelningen av befattningar och hur de bemannats framgår av övre delen av tabell 14.

Jämfört med föregående år har antalet befattningar inom ramen för de internationella militära insatserna minskat. Insatserna MONUSCO Kongo och UNMISS Sydsudan avslutades under det första halvåret. På grund av coronapandemin har vissa insatser genomförts begränsat vilket sammantaget gav att betydligt färre individer bemannat befattningar i de internationella militära insatserna 2020. Framst gäller detta befattningar inom OIR Irak som endast begränsat ersatts vid rotation, men även RSM Afghanistan har påverkats. Ett minskat antal befattningar internationellt har samtidigt möjliggjort omallokering av personalresurser för det nationella försvaret. Samtidigt har karantänsbestämmelser och begränsningar vid rotationer påverkat handlingsfrihet och redundans att genomföra beslutad verksamhet i insatsområdena. Restriktioner till följd av pandemin har även begränsat Försvarets möjligheter att rekrytera till de internationella militära insatserna, framför allt avseende enskilda insatser.

Nedre delen av tabell 14 redovisar annan utlandstjänstgöring som inte hänförs till internationell militär insats. Med annan utlandstjänstgöring avses här tjänstgöring utomlands med stöd av det statliga ramavtalet *Avtal om utlandskontrakt och riktlinjer för anställningsvillkor vid tjänstgöring utomlands* (URA). Avtalet omfattar utlandstjänstgöring under en period om minst två månader. Kortare tjänstgöring utomlands benämns i Försvarets makt som utrikes tjänsteresa, vilket inte utgör en del av nedan redovisad statistik.

Jämfört med föregående år minskar mindre antalet utlandstjänstgörande vilket innebär att Försvarets makt erfarenheter från internationell verksamhet och internationella nätverk reduceras om än inte i menlig omfattning. Möjligheten att återta denna kunskapsbrist bedöms dock vara begränsad. Den, med stöd av URA, utlandstjänstgörande personalen är huvudsakligen placerad i befattningar som attachéer, elever vid utländska skolor, stabsofficerare vid olika internationella militära organisationer samt befattningar inom *Heavy Airlift Wing* (HAW) i Ungern.

Insatser	Antal befattningar	Summa antal individer	Antal individer per personalkategori															Personal som har direktrekryterats till insatsen		
			Yrkesofficerare			Reservofficerare			GSS/K			GSS/T			Civila arbetstagare					
			Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav		Totalt	Varav	
				Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
I internationell militär insats:																				
MINUSMA Mali	210	684	169	14	155	23	4	19	343	31	312	56	6	50	52	11	41	41	5	36
OIR Irak	55	74	28	4	24	1	0	1	37	3	34	1	0	1	2	1	1	5	1	4
RSM Afghanistan	16	54	33	4	29	2	0	2	10	3	7	2	2	0	4	3	1	3	0	3
EUTM Somalia	9	18	15	2	13	1	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EUTM Mali	8	24	18	2	16	0	0	0	6	2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EUTM RCA	9	19	6	0	6	3	0	3	8	1	7	1	0	1	0	0	0	1	0	1
KFOR Kosovo	4	5	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NATO Mission Iraq (NMI)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNTSO Mellanöstern	8	11	7	0	7	4	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MONUSCO Kongo	2	4	2	0	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNMOGIP Ind/Pak	5	9	8	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
NNSC Sydkorea	5	8	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNMISS Sydsudan	2	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MINURSO Västsahara	2	4	2	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
UNMHA Jemen	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	338	917	304	27	277	37	6	31	406	40	366	60	8	52	59	15	44	51	6	45
Annan tjänstgöring:																				
Attachéer	30	39	39	0	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Försvarsassistenter	3	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stab Nato	18	23	22	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Stab EU	13	14	14	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EU OHQ Atalanta	3	5	5	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EU OHQ Sophia	2	3	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EEAS Ukraina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EEAS Kenya	1	2	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Förbindelseofficerare	18	25	25	5	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utvecklingsofficerare	4	6	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0	0	0
Lärare utländsk skola	4	4	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elever utländsk skola	51	42	42	2	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SWAFSG Thailand	3	3	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNIFIER	4	6	6	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
HAW, Ungern	28	33	29	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	3	0	0	0
Summa	182	208	201	9	192	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	2	5	0	0	0
2020 Totalt	520	1 125	505	36	469	37	6	31	406	40	366	60	8	52	66	17	49	51	6	45
Jämförelsetal:																				
2019 Totalt	537	1 424	570	37	533	85	12	73	568	45	523	86	18	68	74	24	50	41	12	29
2018 Totalt	700	1 307	541	36	505	63	7	56	460	30	430	127	21	10	65	32	33	51	10	41

Tabell 14 Personal som tjänstgjort utomlands 2020

Medelålder

Medelåldern vid årets slut per personalkategori och kön redovisas i tabell 15. I samtliga personalkategorier konstateras att kvinnornas medelålder är lägre än männens. Medelåldern är oförändrad relativt 2019 sett till Försvarsmakten totalt.

Personalkategori	Medelålder								
	Försvarsmakten totalt			Kvinnor			Män		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
OFF/K, SO/K	43	43	43	38	38	37	43	43	43
OFF/T, SO/T	52	51	51	42	42	42	52	52	52
GSS/K	26	26	26	24	25	26	26	26	26
GSS/T	29	30	30	29	29	29	30	30	30
Civila arbetstagare	45	46	46	44	45	46	46	46	46
Försvarsmakten totalt	41	41	40						

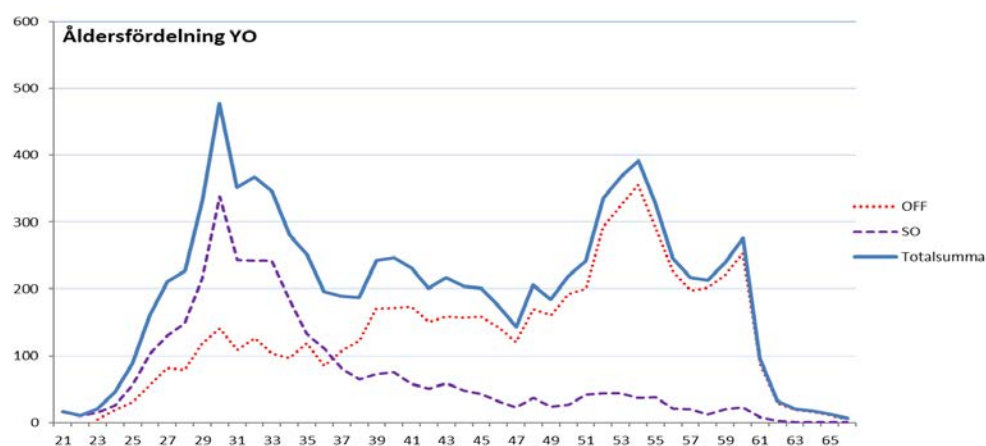
Tabell 15 Medelålder för anställd personal

Åldersfördelning per personalkategori uppdelat på kön

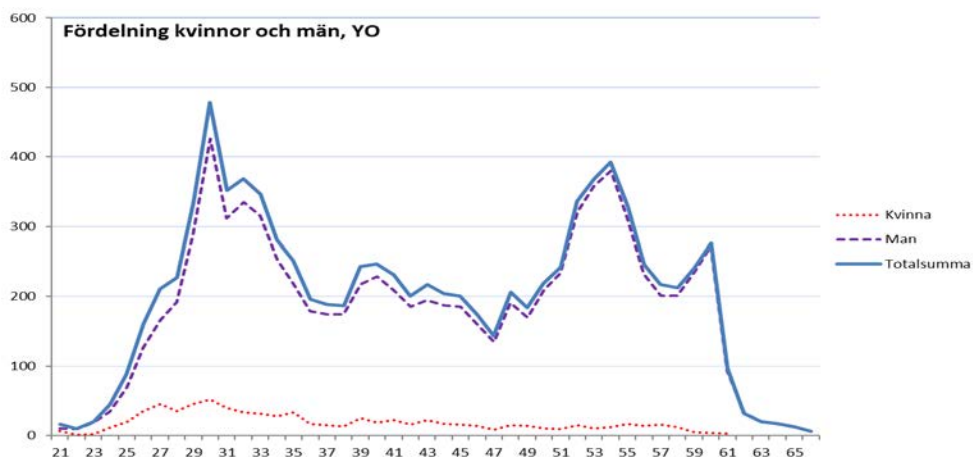
Figurerna 1-7 visar åldersfördelningen för de olika personalkategorierna med anställd personal. Av figurerna framgår att det finns stora skillnader i åldersfördelning. Att gruppen officerare och reservofficerare kommer att påverkas av ålderspensioner de kommande åren framgår av figur 2 och 3. De stora samlade pensionsavgångarna innebär att Försvarsmakten har ett utflöde av personal med lång erfarenhet och stor kunskap, vilket inte utan vidare kan ersättas genom direkt rekrytering från arbetsmarknaden i övrigt.

Under 2020 uppnådde cirka 220 kontinuerligt tjänstgörande officerare pensionsålder (61 år). Till och med 2025 förväntas ytterligare cirka 1 250 yrkesofficerare, främst officerare, uppnå ordinarie pensionsålder.

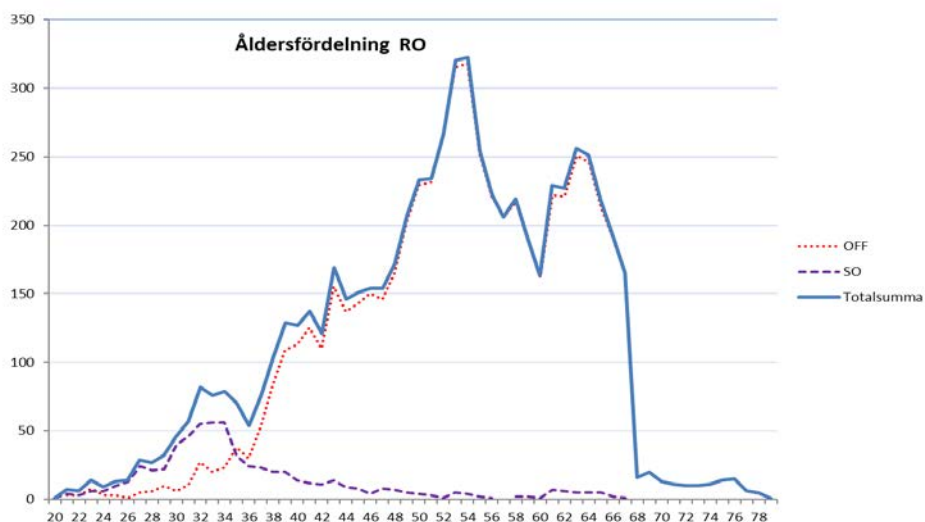
Närmare 20 procent av yrkesofficerarna över 55 år är män medan endast nio procent av yrkesofficerare i samma åldersspann är kvinnor. Detta innebär att det huvudsakligen är män som kommer att gå i ålderspension de närmaste åren. Detta gör att andelen kvinnor av yrkesofficerarna kommer att öka enbart med anledning av att det är fler män i samma kategori som avgår med pension.

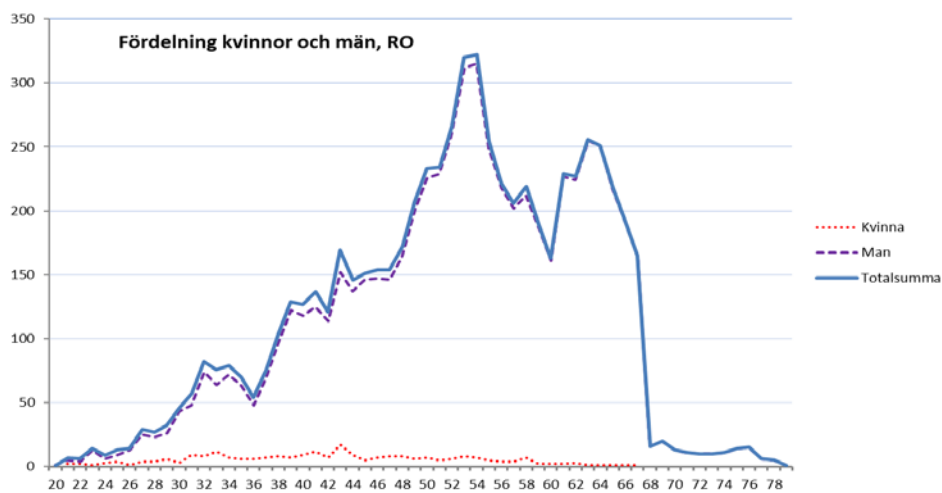
Figur 1 Åldersfördelning för yrkesofficerare

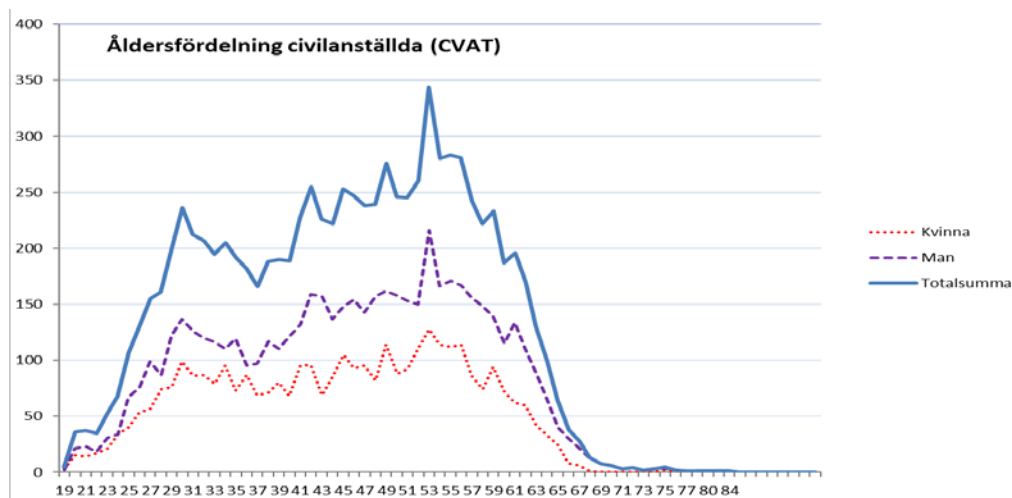
Figur 2 Åldersfördelning för yrkesofficerare uppdelat på kön

Figur 3 Åldersfördelning för reservofficerare

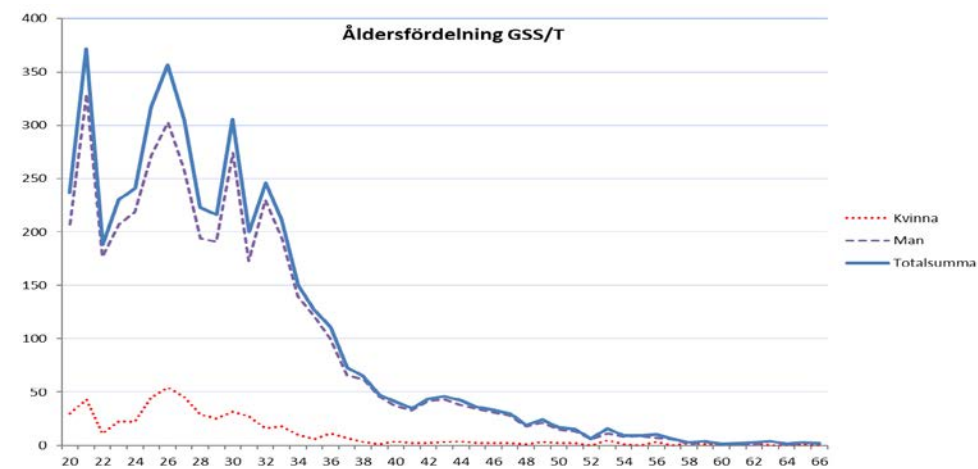
Figur 4 Åldersfördelning för reservofficerare uppdelat på kön

Figur 5 Åldersfördelning för civilanställda uppdelat på kön

Figur 6 Åldersfördelning för GSS/K uppdelat på kön

Figur 7 Åldersfördelning för GSS/T uppdelat på kön

Innehållsförteckning

Materieförsörjning.....	1
Väsentlig verksamhet och ekonomi	1
Resultatredovisning investeringsplaner.....	2
Markmateriel.....	4
Marinmateriel.....	5
Flygmateriel.....	6
Lednings- och underrättelsemateriel	7
Logistikmateriel	8
Övrig materiel, tjänster och anläggningar	9
Resultatredovisning materielinvesteringar	10
Verksamhetsredovisning av materielinvesteringar.....	11
Ekonomisk redovisning av materielinvesteringar	37
Effektivitet i materieförsörjningen	37

Tabellförteckning

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr).....	3
Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr).....	3
Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel	4
Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnkr).....	4
Tabell 5 Viktigare leveranser av marinmateriel	5
Tabell 6 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr).....	5
Tabell 7 Viktigare leveranser av flygmateriel	6
Tabell 8 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr).....	6
Tabell 9 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel.....	7
Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mnkr).....	7
Tabell 11 Viktigare leveranser av logistikmateriel.....	8
Tabell 12 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr).....	8
Tabell 13 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar	9
Tabell 14 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnkr)	9

Materieförsörjning

Materielberättelsen redovisar verksamhet, verksamhetsförändringar och resultat av det materieförsörjningsarbete som Försvarmakten har genomfört under året. Årets uppnådda resultat och avvikelser redovisas utifrån Försvarmaktens materielplan för 2020 (MP 20), Investeringsplan för samhällsinvesteringar enligt regleringsbrev för 2020 och objektsredovisningar för bemyndigade investeringar. Resultatredovisningen omfattar bland annat leveranser, beställningar, investeringsplanens ekonomiska utfall, och planerade och beställda investeringar samt avslutningsvis, uppföljning av effektiviteten i materieförsörjningen.

Väsentlig verksamhet och ekonomi

Försvarmaktens materielproduktion har under 2020 gett bra resultat sett till förutsättningarna. Försvarmakten har fortsatt implementeringen av den nya styr- och ekonomimodellen som infördes 2019. Under 2020 har stor kraft fortsatt lagts på införandet och utvecklingen av nya arbetssätt och ansvarsförhållanden med anledning av ny ledningsorganisation med bland annat inrättade av försvarsgrensstaber. Samordnad resursproduktion har tillämpats på ett antal nya objekt för att omhänderta krigsförbandens alla påverkansområden samt att förbereda för uppföljning under hela objektets livscykel.

Försvarmakten har tillsammans med FMV genomfört en genomlysning av de tekniska system som ingår i Försvarmaktens vidmakthållandeansvar i syfte att klarlägga hur etablering av ledning och arbetsfördelning mellan myndigheterna på kort och lång sikt ska ske. Genomlysningens resultat pekar mot att FMV inom de allra flesta områdena, inom överskådlig tid, ska lämna fullt tjänstestöd. Försvarmakten behöver förstärka sin besluts- och beställarförmåga inom de flesta systemen för att fullt ut kunna utöva ansvar. Inom vissa områden ser Försvarmakten att vidmakthållandeverksamhet, på sikt, kan genomföras i egen regi, varvid tjänstestödet från FMV inom de områdena kan nedgå. Försvarmakten och FMV har också träffat en överenskommelse avseende FMV tjänstestöd inom vidmakthållandeupphandling. Bland annat i form av hur FMV kan agera ombud för Försvarmakten vid genomförande av upphandling inom vidmakthållandeområdet.

Arbetet kring värdeöverföring från FMV till Försvarmakten, tidigare nämnt statskapitalöverföring, har utvecklats med ett gott resultat i jämförelse mot föregående år.

Coronapandemin har till viss del begränsat materielproduktionen, både avseende arbetsformer och leveranser från industrin. Materielproduktionen har anpassats efterhand mot aktuella produktionsprognoser främst genom tidigareläggning av planerad verksamhet i investeringsplanen. I ett fåtal projekt inom Anslagspost 1:3.1 *Anskaffning av materiel och anläggningar* har FMV också reglerat liggande kreditkund.

Försvarmakten har sammantaget genomfört materielproduktion under året i enlighet med de finansiella villkoren för såväl anslagspost 1:1.3 *Vidmakthållande av anläggningar och materiel*, som anslagspost 1:3.2 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. Inom anslagspost 1:1.3 *Vidmakthållande av materiel och anläggningar* har en stor del av utrymmet för anslagsparande nyttjats.

Till markstridskrafterna har artillerisystem Archer, renoverade och uppgraderade stridsvagnar och stridsfordon samt granatkastarpansarbandvagnar fortsatt levererats, vilket ökat de mekaniserade brigadernas förmåga till markstrid. De modifierade stridsvagnar och stridsfordon har tillförts med vissa avvikelser i leveranstakt, vilket fördröjt förbandsproduktionen något. Luftvärnsförmågan har stärkts genom tillförsele av nya och äldre modifierade eldenheter (EldE 98 och EldE 97) samt modifierade radarenheter (UndE 23). Inom det marina området har två halvtidsmodifierade ubåtar av Gotlandsklass, HMS Gotland och HMS Uppland, levererats. Amfibieförmågan har ökat genom tillförel av nya respektive livstidsförlängda stridsbåtar. Livstidsförlängda bevakningsbåtar och ombyggda spaningsbåtar har förbättrat sjöstridsflottiljernas kapacitet, främst avseende undervattensstrid. Byggnationen av nytt signalspaningsfartyg har försenats varpå driften av befintligt fartyg fortsatt behöver förlängas. Flygstridskrafterna har bland annat tillförts en retromodifierad helikopter 14E och slutleverans av radarjaktroboten Meteor. Inom området för lednings- och underrättelsemateriel har förband och staber förstärkts genom leveranser av bland annat IT-säkerhetsprodukter, krypton och strategiska nät.

Leverans av drivmedelsdistributionssystem, exempelvis tankbilsekipage, har genomförts vilket förbättrar förutsättningarna för drivmedelsförsörjning mellan bakre och främre nivå i insatsorganisationen.

Resurskontroller är genomförda vid FMTS och Marinbasen där en rad förbättringsområden identifierats och hanterats i syfte att förbättra förutsättningarna för resursproduktion, både lokalt och centralt. Riksrevisionen har under året genomfört granskning vid tre organisationsenheter (P 18, AMF 1 och F 17), två ammunitionsförråd, två reservmaterieförråd och Försvarmaktens centrallager utan större anmärkningar.

En del i verksamheten har varit genomförandet av stöd till samhället med anledning av den pågående coronapandemin, bland annat i form av upprättande av fältsjukhus och stöd till Socialstyrelsen avseenden upphandling och lån av skyddsutrustning.

Viktigare materielleveranser, lagda beställningar, väsentliga avvikelser samt resultatredovisning av väsentlig verksamhet redovisas nedan för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.).

Resultatredovisning investeringsplaner

[...] Försvarmakten ska för större materielobjekt som har tagits i drift redovisa väsentliga skillnader mellan myndighetens aktuella investeringsplan för vidmakthållande och den plan för vidmakthållande som upprättades vid anskaffningen. Av redovisningen ska framgå eventuella skillnader i ekonomi jämfört med ursprunglig plan och vilka åtgärder som vidtagits.

RB p 7
(del av)

Investeringsplaner enligt aktuellt regleringsbrev gäller som riktlinje för myndighetens samhällsinvesteringar.

I investeringsplanen för vidmakthållande, som belastar anslag 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* (anslagspost 1:1.3), ingår återanskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Utöver investeringarna i beredskapstillgångar återfinns utfall för vidmakthållande inom de olika materielsystemen. Utfallen redovisas inklusive intäkter, varav de externa intäkterna bruttoredo visas i årsredovisningen.

I investeringsplanen för anskaffning, som belastar anslag 1:3 (anslagsposter 1:3.1 och 1:3.2) och anslag 1:11 (anslagspost 1.11.4), ingår anskaffning av beredskapstillgångar, både inventarier och varor. Inom anslaget genomförs även investeringar i form av renovering och modifiering stridsfordon, generalöversyn av fartyg, halvtidsmodifieringar av fartyg samt avveckling. Utfallen redovisas inklusive intäkter, varav de externa intäkterna bruttoredo visas i årsredovisningen.

Betydande förändringar i vidmakthållande- och materielunderhållskostnader för större materielobjekt, i de fall sådana iakttagits, redovisas, från och med det tagits i drift, under avsnitt *Investeringsplan för vidmakthållande* för respektive objektgrupp. I år finns inga sådana iakttagelser identifierade, det beror bl.a. på att inte alla materielsystem i bruk har redovisade planerade vidmakthållandekostnader samt att arbete fortfarande pågår för att kunna möjliggöra uppföljning av vidmakthållandekostnader nedbrutet på materielsystem.

Nedanstående ekonomiska redovisning ska inte betraktas som finansiell redovisning av berörda anslagsposter i formell mening, eftersom anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 disponeras av FMV. För detta hänvisas till den finansiella redovisningen i respektive myndighets årsredovisning. Underlag för utfall som berör anslagsposterna 1:3.1 och 1:11.4 har inhämtats från FMV.

Kommentar utfall och trend i investeringsplaner totalt per anslag

I detta avsnitt redovisas resultatet för investeringsplaner för vidmakthållande respektive anskaffning på aggregerad nivå. Resultatet för respektive objektgrupp (markmateriel, marinmateriel, flygmateriel o.s.v.) redovisas längre fram under respektive rubrik. Objektgruppsbenämningar har använts enligt budgetunderlag 2020 och avviker därför jämfört med regleringsbrev 2020 som använder bl.a. stridskraftsbenämningar.

Utgifter som till och med 2018 belastade anslag 1:3 belastar från och med 2019 flera anslagsposter. Försvarmakten disponerar anslagspost 1:3.2 och FMV disponerar anslagspost 1:3.1 *Leverantörsutgifter för leveranser* och anslagspost 1:11.4 för direkta FMV-utgifter i 1:3.1 uppdrag. Även en del av FMV förvaltningsavgifter finansierades via anslag 1:3 till och med 2018.

I redovisningen avseende investeringar i anläggningstillgångar (beredskapstillgångar) inom investeringsplan för anskaffning anges utgifter kopplade till anslaget 1:3 och 1:11. Av dessa utgifter kostnadsförs en mindre del medan merparten bygger upp Försvarsmaktens tillgångsredovisning. Från 2019 konstrueras anläggningstillgångar, som finansieras av anslagspost 1:3.1 och 1:11.4, inom FMV innan dessa överförs till Försvarsmakten. Investeringsplanen för denna anslagspost återspeglar FMV leverantörsutgifter och interna projektkostnader och inte det värde som löpande överförs till Försvarsmakten. Detta beror på den eftersläpning som finns vid överlämning av materielsystem.

För året 2020 har ramen för anslagsposten 6.1:1.3, *Vidmakthållande av materiel och anläggningar*, ökat jämfört med föregående år. Det är främst materielområdena för flyg- och logistikmateriel som har fått utökade ramar i förhållande till 2019. I utfallet kan vi konstatera att FMV projektrelaterade kostnader sjunkit mot bedömd nivå främst beroende på osäkerheter i budgetering vid införande av ny finansiell styrmodell. En balansering har också genomförts avseende verksamheter mellan det marina området och materielområdet för logistik som har redovisat ett underskridande kontra ledningsområdet och övrig materiel, tjänster och anläggningar som därmed fått ett överskridande. Balanseringen är genom tidigareläggning av uppdrag i investeringsplanen kontra prognostiserade förseningar i produktionen. Ramen för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* med 1:11.4 *Direkta utgifter i materielanskaffningen* har ökat främst inom områdena för markmateriel och flygmateriel. Utfallen med underskridande inom marina materielområdet och till del inom Övrig materiel, tjänster och anläggningar har kompensrats med ett ökat utfall inom markområdet. Kompensationen har i huvudsak innehållit FMV kreditavvecklingsåtgärder.

Övriga kommentarer framgår av noteringar nedan.

Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Vidmakthållande av befintliga investeringar anslaget 1:1	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Not
Utgifter för vidmakthållande	8 351	8 313	7 645	7 269	
Varav projektrelaterade förvaltningsutgifter (FMV)	893	529	587	-	
Varav investeringar i anläggningstillgångar (beredskapstillgångar)	1 646	1 573	1 458	1 417	
Finansiering					
Varav anslaget 1:1	8 351	7 248	6 742	6 333	
Varav annan finansiering	-	1 066	903	936	

Tabell 1 Investeringsplan för vidmakthållande av försvarsmateriel (mnkr)

Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Anskaffning och utveckling av nya investeringar anslaget 1:3/1:11	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Not
Utgifter för anskaffning och utveckling	15 978	15 434	14 142	10 790	
Varav projektrelaterade förvaltningsutgifter (FMV)	626	763	559	-	1
Varav investeringar i anläggningstillgångar (beredskapstillgångar)	11 810	12 289	2 274	7 909	2
Finansiering					
Varav anslaget 1:3	15 352	14 872	13 640	10 728	
Varav anslaget 1:11	626	535	473	-	3
Varav annan finansiering	-	27	30	61	

Tabell 2 Investeringsplan för anskaffning av försvarsmateriel (mnkr)

Noteringar:

1. Utfall för 2019 och 2020 är projektrelaterade förvaltningsutgifter för både anslagspost 1:3.2 och 1:11.4. I beloppet för beräknat 2020 ingår bara 1:11.4.

- Det som redovisades som utfall under 2019 avsåg endast anläggningstillgångar som hade överförts till Försvarsmakten. Fr.o.m. 2020 avses det som FMV har investerat i anläggningstillgångar (1:3.1) under budgetåret, exklusive 1:11.4, oavsett om det är en pågående anläggning eller en anläggning som har levererats (värdeöverförts) till Försvarsmakten. Utfallet omfattar även investeringar i anläggningstillgångar vid Försvarsmakten (1:3.2). Föregående år (2019) redovisades bara investering i anläggningstillgångar i 1:3.2 och anläggningstillgångar som hade överförts till Försvarsmakten från FMV.
- Ny ram erhöles under året. Beräknat 2020 är nu 584 Mnr.

Markmateriel

Viktigare leveranser av markmateriel är granatkastarpansarbandvagnar som bataljonsartilleriet till de mekaniserade bataljonerna och artilleripjäser (Archer) med tillhörande ammunitionshanteringssystem till artilleribataljonerna. På grund av kapacitetsbrist hos leverantören har delar av leveranserna av artilleripjäser försenats, men förseningen bedöms inte ge några negativa konsekvenser för krigsförbanden.

Objektet Insatsförmåga luftvärn har tillförts modifierade radarenheter (UndE 23) och modifierade eldenheter (EldE 97) samt nya lavettsystem i form av eldenhet 98 (EldE 98).

Renoverade stridsfordon 90 och stridsvagn 122 har börjat levereras till de mekaniserade brigaderna, efter att ha varit försenade (se vidare under redovisning av materielinvesteringar). Leveranser av utbytesenheter och reservdelar till de modifierade stridsfordonen har skjutits framåt i tiden för att vara i takt med Försvarsmaktens behov.

Bland årets viktigare beställningar finns anskaffning av ledningsstödsystem för markförband, personlig skyddsutrustning, mörkerstridsutrustning, finkalibrig ammunition, och systemmateriel för stridsfordonssystem.

Viktigare leveranser av markmateriel

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
Bataljonsartilleri, granatkastarpansarbandvagn	25	2021
Insatsförmåga luftvärn (modifierad UndE 23)	2	2022
Insatsförmåga luftvärn (modifierad EldE 97)	4	2022
Insatsförmåga luftvärn (EldE 98)	16	2022
Lastbilar	(mängdmateriel)	-
Livstidsförlängda stridsfordon 90	134	2023
Livstidsförlängda stridsvagn 122	15	2023
REMO 77B Archer pjäser	11	2021
REMO 77B Archer ammunitionshanteringssystem	12	2021

Tabell 3 Viktigare leveranser av markmateriel

Investeringsplaner markmateriel

Inom vidmakthållande ligger utfallet i stort inom ram, men med ett mindre underutnyttjande. Orsaken är mindre ändringar i planeringen avseende vidmakthållande av luftvärnssystem och återanskaffning av ammunition till stridsvagns- och stridsfordonssystem.

En stor del i avvikelser mellan budget och utfall avseende anskaffningen är tidigarelagt kreditavveckling för medelräckviddigt luftvärn (MR Lv) som totalt sett gör att årets budget för anskaffning av markmateriel överskrids. Planerade leveranser inom flera större materielsystem, så som Archer och modifierade stridsvagnar och stridsfordon, är orsak till en högre budget för markmateriel jämfört med 2018 och 2019.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Markmateriel inom 1:1	1 043	1 012	915	964
Anskaffning Markmateriel inom 1:3/1:11	3 112	4 544	1 661	1 777

Tabell 4 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av markmateriel (mnr)

Marinmateriel

Inom området marinmateriel har under året två halvtidsmodifierade ubåtar i Gotlandsklass levererats.

Tre livstidsförlängda bevakningsbåtar och fem spaningsbåtar typ Djärv har levererats till sjöstridsflottiljerna.

Inom amfibieområdet har leveranser skett av livstidsförlängda Stridsbåt 90 och nya Stridsbåt 90 HSM (Halvpluton Skyddad Modifierad) med vapenstation. Nya ledningssystem har tillförts amfibiebataljonen och uppgradering av navigeringssystem har genomförts fortlöpande.

Halvtidsmoderniseringen av de två korvetterna typ Gävle har försenats och överlämning planeras till 2021. Operativa konsekvenser har omhändertagits i planeringen. Byggnationen av nytt signalspaningsfartyg har försenats varpå driften av befintligt fartyg behöver förlängas.

Viktigare beställningar är livstidsförlängning av torpedsystem 62 och produktdefinition av halvtidsmodifiering av korvettsystem Visby.

Viktigare leveranser av marinmateriel

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
HTM ubåt typ Gotland	2	2021
Livstidsförlängning bevakningsbåt	3	2021
Spaningsbåt typ Djärv	5	2021
Livstidsförlängning stridsbåt 90	25	2021
Stridsbåt 90 HSM	6	2021
Ledningsutrustning amfibiebataljon	(ej tillämpligt)	-

Tabell 5 Viktigare leveranser av marinmateriel

Investeringsplaner marinmateriel

Underskridandet inom vidmakthållandet beror främst på förändringar avseende vidmakthållande för Ubåt typ Gotland, vilket hänger samman med förseningar i leverans av de halvtidmodifierade ubåtarna. Även delar av vidmakthållandeåtgärder på korvettsystemen har skjutits framåt i tiden.

Omförhandling av halvtidsmodifiering av ubåt typ Gotland ökade utfallet inom anslagspost 1:3.1. Totalt sett har dock ett flertal förseningar, exempelvis nytt signalspaningsfartyg, halvtidsmodifiering av HMS Gävle och modifieringen av pjäser på korvett i Stockholmsklass sänkt utfallet för anskaffning av marinmateriel kraftigt.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Marinmateriel inom 1:1	1 248	968	1 355	1 381
Anskaffning Marinmateriel inom 1:3/1:11	3 296	1 998	5 034	2 111

Tabell 6 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av marinmateriel (mnkr)

Flygmateriel

Inom flygmaterielområdet har radarjaktrobot Meteor slutlevererats.

Leveranser av en retromodifierad helikopter 14 har genomförts under perioden, men projektet är fortsatt försenat. Detta på grund av högre teknisk komplexitet än vad som förutsattes vid planeringen. Det har renderat i en lägre tillgänglighet varpå verksamhet har fått anpassats.

35 stycken skolflygplan (sk 60) har utrustats med nya radiosystem.

Klargöringsfordon till basbataljonerna försenas till 2021 på grund av begränsningar vid industrin. Förseningen hanteras genom att äldre fordon används längre än planerat.

Viktigare beställningar rör utvecklingen av ett framtida stridsflygsystem och livstidsförlängning av transportflygplan 84 (Hercules).

Viktigare leveranser av flygmateriel

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
Radarjaktrobot Meteor	(säkerhetsskyddsklassificerad uppgift)	2021
Helikopter 14E	1	2023
Radiosystem sk 60	35	2021

Tabell 7 Viktigare leveranser av flygmateriel

Investeringsplaner flygmateriel

Årets ekonomiska utfall för vidmakthållande av flygmateriel har följt plan men med ett mindre justeringar.

Budgeten för flygmateriel inom anslaget 1:3 har ökat från föregående år då anskaffningen av nya JAS 39 E kommit in i en fas med stora leverantörsutgifter. Underskridandet av innevarande budget orsakas främst av försenade leveranser av helikopter 14 och klargöringsfordon.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Flygmateriel inom 1:1	2 207	2 199	2 002	1 780
Anskaffning Flygmateriel inom 1:3/1:11	6 071	5 728	4 399	4 186

Tabell 8 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av flygmateriel (mnkr)

Lednings- och underrättelsemateriel

Inom området lednings- och underrättelsemateriel består viktigare leveranser av system för signalskydd, sensor-system, telekrigsmateriel, taktiska datalänkar och den sista av sju moderniserade väderradaranläggningar.

Förseningar inom området rör anskaffningen av länk 22 på grund av större svårigheter i integrationsarbetet än planerat. Anskaffningen av telehjälmar till stridsfordonsbesättningar har försejats. Försejningen bedöms ha begränsade konsekvenser på nyttjandet av stridsfordonen då de äldre hjälmarna fortfarande kan användas.

Pågående pandemi har påverkat utvecklingen av lednings- och underrättelsesystem genom såväl försejningar hos externa leverantörer som minskad tillgänglighet på egen kapacitet. Försejningarna rör bland annat leverans av radio- och stridsledningssystem.

Bland de viktigare beställningarna finns vidmakthållande av strategiska nät, vilket berör Försvarets telenät (FTN) och centrala ledningsstödsystem. Beställningar har lagts som möjliggör förberedelser för integration av Sensorsystem Ny till vapenplattformar och andra centrala system.

Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
Anskaffning Krypto	(ej tillämpligt)	-
IT-säkerhetsprodukter	(mängdmateriel)	2021
Strategiska nät	(ej tillämpligt)	2021
Väderradarenhet	1	2021

Tabell 9 Viktigare leveranser av lednings- och underrättelsemateriel

Investeringsplaner lednings- och underrättelsemateriel

Skillnaden mellan budget och utfall inom vidmakthållande beror på utökat behov av åtgärder inom ramen för vidmakthållande av Försvarets maktens strategiska nät.

Det ekonomiska utfallet för anskaffning följer till största del plan med visst underskridande. Försejningar samt omprioriteringar av egna produktionsresurser mellan vidmakthåll och investeringsuppdrag finns inom ett flertal uppdrag, däribland realisering av ÖB inriktning och andra infrastrukturprojekt samt *Counter Unmanned Aerial System*. Dessa omprioriteringar och försejningar bedöms inte leda till någon betydande negativ effekt på den operativa förmågan. Pandemin är en bidragande faktor till försejningarna.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Lednings- och underrättelsemateriel inom 1:1	1 081	1 254	1 013	1 020
Anskaffning Lednings- och underrättelsemateriel inom 1:3/1:11	1 324	1 191	1 060	1 271

Tabell 10 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av lednings- och underrättelsemateriel (mkr)

Logistikmateriel

Viktiga leveranser inom området logistikmateriel omfattar mängdmateriel inom sjukvårdssystem, bas- och underhållssystem samt drivmedelsdistributionssystem. Leveranser av komponenter inom drivmedelsdistribution, främst tankbilsekipage, möjliggör säkrare drivmedelsförsörjning mellan bakre och främre nivå i logistikorganisationen.

Under året har munskydd särskilt beställts och levererats med anledning av coronapandemin.

Fortsatta leveranser av bas- och underhållsutrustningssystem, drivmedelstransportsystem och sjukvårdssystem har säkerställts genom nya beställningar.

Projektet ”Jämförd materieförsörjning”, med fokus på brister avseende buren personlig utrustning, har slutförts och en handlingsplan är beslutad och är under införande.

Viktigare leveranser av logistikmateriel

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
Sjukvårdssystem	(mängdmateriel)	-
Bas- och underhållsutrustningssystem	(mängdmateriel)	-
Munskydd	(mängdmateriel)	2020
Personlig utrustning	(mängdmateriel)	-
Drivmedelsdistributionssystem	(mängdmateriel)	-
Tankbilsekipage	9	2020

Tabell 11 Viktigare leveranser av logistikmateriel

Investeringsplaner logistikmateriel

Inom vidmakthållande av logistikmateriel beror underutnyttjandet av budget, främst på förskjutningar och förändringar i vidmakthållande av personlig utrustning.

Det ekonomiska utfallet inom anskaffning har ökat med anledning av anskaffning av munskydd, vilket inte var beräknat. Samtidigt har en avsättning gjorts för avveckling av materiel för åren 2021-2023 vilket också ökat utfallet.

Den stora skillnaden i utfall mellan år 2018 och efterföljande år beror på att den centrala återanskaffningen av reservdelar tidigare redovisades inom objektgruppen Övrig materiel, tjänster och anläggningar, men nu redovisas inom materielområdet Logistikmateriel.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Logistikmateriel inom 1:1	1 727	1 514	1 716	724
Anskaffning Logistikmateriel inom 1:3/1:11	332	530	540	294

Tabell 12 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av logistikmateriel (mnkr)

Övrig materiel, tjänster och anläggningar

Inom området har under året kontinuerligt levererats materiel, materielrelaterade tjänster och fortifikatoriska anläggningar. I de viktigare materielrelaterade tjänsterna ingår så kallad förutsättningsskapande verksamhet vid FMV, vilket bland annat omfattar systemledning och stöd i Försvarmaktens förmågeinriktning. FOI har också lämnat systemstöd under året. Nya beställningar har lagts för att säkra fortsatta leveranser av systemstöd och systemsäkerhet.

Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Materielobjekt	Levererat antal	Slutredovisning
FOI Systemstöd 20-21	(ej tillämpligt)	2021
FOI stöd i Försvarmaktens förmågeinriktning	(ej tillämpligt)	2021
FMV stöd i Försvarmaktens förmågeinriktning	(ej tillämpligt)	2020
FMV marknad & inköp	(ej tillämpligt)	2020
FMV stöd i systemsäkerhetsarbete	(ej tillämpligt)	2020

Tabell 13 Viktigare leveranser av övrig materiel, tjänster och anläggningar

Investeringsplaner övrig materiel, tjänster och anläggningar

Den stora skillnaden i ekonomi inom vidmakthållandet mellan år 2018 och efterföljande år beror på att den centrala återanskaffningen av reservdelar sedan 2019 redovisas inom materielområdet logistikmateriel. Utökningar i 2020 års utfall berör till största delarna på utökning av vidmakthållande av anläggningar och särskild verksamhet.

Avvikelserna i utfallet för anskaffning i förhållande till budget beror också på förändrad planering kopplat till anläggningarna och särskild verksamhet.

Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnr)

Verksamhet och anslag	Beräknat 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Vidmakthållande Övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:1	1 045	1 366	645	1 400
Anskaffning Övrig materiel, tjänster och anläggningar inom 1:3/1:11	1 843	1 442	1 448	1 151

Tabell 14 Investeringsplan för vidmakthållande och anskaffning av övrig materiel, tjänster och anläggningar (mnr)

Resultatredovisning materielinvesteringar

Försvarets makt ska redovisa resultatet av planerade och beställda investeringar. Eventuella avvikelser mot ursprunglig budget, efterföljande beslut och tidigare resultatredovisningar ska redovisas.

RB p 7

Konsekvenserna av avvikelserna för den operativa förmågan och vilka åtgärder som vidtagits med anledning av detta ska kommenteras. Redovisningen ska omfatta ekonomi, tid och förmåga.

Försvarets makt ska lämna en slutredovisning för de materielobjekt som överförs från Försvarets materielverk under året.

Försvarets makt ska för större materielobjekt som har tagits i drift redovisa väsentliga skillnader mellan myndighetens aktuella investeringsplan för vidmakthållande och den plan för vidmakthållande som upprättades vid anskaffningen. Av redovisningen ska framgå eventuella skillnader i ekonomi jämfört med ursprunglig plan och vilka åtgärder som vidtagits.

I redovisningen ingår materielinvesteringar som bemyndigats fram till och med 2020 av Regeringen för anskaffning som enskilda materielobjekt, se innehållsförteckning nedan.

Redovisningen är uppbyggd på följande sätt:

Verksamhetsredovisning – Kortfattad redovisning av investeringens status avseende t.ex. eventuella leveranser, om investeringen har beställts under året eller när den är planerad att beställas. Avvikelse som inträffat under 2020 redovisas, liksom vidtagna åtgärder för att omhänderta eventuella förseningar och/eller kostnadsfördyringar. Om investeringen ännu inte påbörjats redovisas endast investeringens omfattning.

I de fall redovisningen innehåller säkerhetsskyddsklassificerad information så hänvisas till underbilaga 2.1 (H).

Ekonomisk redovisning – En prislägesjusterad finansiell uppföljning mot den beslutade utgiftsramen redovisas i underbilaga 2.2 (SK).

Verksamhetsredovisning av materielinvesteringar

Artillerisystem 08 (Archer)	14
Artillerisystem Archer steg 2	14
Anskaffning bataljonsartilleri.....	14
Statushöjning granatgevär.....	15
Pansarerrängbil 360	15
Uppgradering av stridsvagn 122	15
Uppgradering av stridsfordon 90	15
Stridsfordons- och stridsvagnssystem	15
Pansarvärnsförmåga motoriserad skyttebataljon.....	16
Pansarvärnsutrustning	16
Ammunition stridsvagn.....	16
Systemmateriel stridsfordon	16
Anskaffning lastbilar 15-17.....	17
Anskaffning lastbilar 18-22.....	17
Tunga hjulfordon – Lastbilar	17
Terrängbil 14/15.....	17
Lätta hjulfordon – Patrullbilar	17
Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar	18
Insatsförmåga luftvärn (IFLv).....	18
Anskaffning medelräckviddigt luftvärn	18
Brobandvagn (steg 1 och 2)	19
Mörkerstridsutrustning.....	19
Markstridssensorer	19
Taktisk UAV	19
Personlig skyddsutrustning	20
CBRN-utrustning	20
Ledningsförmåga mark	20
Anpassning telekom ledningsplats	21
Ledningsstödsystem Mark 20-25	21
Anskaffning bojåtar (spaningsåtar)	22
Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle.....	22
Åtgärder korvett Visby.....	22
Halvtidsmodifiering Spåröklass	23
Livstidsförlängning Koster.....	23
LTF Minröjningsfartyg typ Koster	23
Ersättning av lätt torped (torped 47)	23

Livstidsförlängning torped 62.....	24
Torped 62 steg 2	24
HTM marin signatur och vapenkontroll.....	24
Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND	25
Nästa generations ubåt (A 26).....	25
Verifiering och validering A 26	25
Livstidsförlängning Ubåt Gotland.....	25
Generalöversyn ubåt typ Gotland	26
Anskaffning Länk 16 och Länk 22.....	26
Antenn för uv-kommunikation	26
Signalspaningsfartyg	27
Omsättning Sonar 618.....	27
Livstidsförlängning Stridsbåt 90	27
Uppgradering av stridsbåtar	28
Omsättning materiel JAS 39.....	28
Systemåtermatning JAS 39	28
Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockupdatering	29
Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E.....	29
Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23	30
Radarjaktrobot METEOR	30
Anskaffning Sjömålsrobot	30
Vapen JAS 39	31
Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel	31
Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS)	31
Livstidsförlängning tp 84	31
Skolflygplan.....	32
Stridsledningssystem STRIC	32
Flygbaser steg 1	33
Anskaffning flygbas	33
Helikopter 14	33
Avveckling av IT-system ISUS	34
Satellitkommunikation	34
Taktisk datalänk	34
Radioutrustning	35
Materiel telekrigsbataljonen 15-20	35
Sensorkedjan Fas 1.....	35
Anskaffning Krypto 17-20.....	36

Kryptoutrustning	36
Fältförplägnadsutrustning	36
Stridsuniform	36
Soldatutrustning	36

Artillerisystem 08 (Archer)

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning, renovering, modifiering och utveckling av Artillerisystem Archer. Systemet består av pjäs- och ammunitionshanteringssystem. Objektet slutredovisas 2022.

Resultatredovisning

Totalt är 37 pjäser och 48 ammunitionshanteringssystem levererade. De sista 11 pjäserna levereras nästa år.

Påverkansområden

Nödvändig infrastruktur i Bodens garnison för förbandsproduktionen är säkerställd genom anskaffning. Nödvändig infrastruktur för förrådshållning är kompletterad genom införhyrning.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Artillerisystem Archer steg 2

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av reservdelar, underhållsavtal, ammunition, grundinstallation ledningssystem, eldledning för flygbekämpning mot markmål samt vädersonderingsutrustning.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, preliminärt sker beställning tidigt 2021.

Påverkansområden

Planering för att säkerställa nödvändig infrastruktur för materiel i bruk respektive i förråd påbörjad. Ingår till del i etableringen av artilleriregemente i Kristinehamn respektive Villingsberg.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning bataljonsartilleri

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning av granatkastare monterade i en tornlösning till befintliga stridsfordon 90. Den stridsfordonsmonterade granatkastarens benämning är granatkastarpansarbandvagn 90120. Objektet är planerat att slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Vagnarna har slutlevererats under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Statushöjning granatgevär

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av ett nytt granatgevärssystem för hela Försvarets makten, med ny spränggranat, ny pansarspränggranat, riktmedel/optik och ett datoriserat utbildningssystem.

Resultatredovisning

Första delleverans under Q4 2020. Successiva delleveranser av övriga ingående system påbörjas 2021 och slutförs under 2025. Överlämning av systemet till Försvarets makten planeras till Q4 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Pansarterrängbil 360

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av splitterskyddat fordon, utbildnings- och reservmateriel. Objektet slutredovisas under 2021.

Resultatredovisning

Fordonen är levererade sedan tidigare. Systemet är driftsatt. Slutlig dokumentation har levererats under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga

Uppgradering av stridsvagn 122

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Stridsfordons- och stridsvagnssystem.

Uppgradering av stridsfordon 90

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Stridsfordons- och stridsvagnssystem.

Stridsfordons- och stridsvagnssystem

Definition av objektet

Detta nya objekt ersätter och inkluderar de två tidigare objekten Uppgradering av stridsvagn 122 och Uppgradering av stridsfordon 90 samt ett utökat antal åtgärder. Objektets innehåll utökas med uppgradering av resterande stridsvagn 122 och stridsfordon 90 så att samtliga fordon erhåller möjlighet att montera ett nytt ledningssystem och livstidsförlängande åtgärder. Utökningen innehåller även en kompletteringsanskaffning av granatkastarpansarbandvagnar 90 (grkpbv 90) och en anskaffning av funktionspansarbandvagnar samt modifiering av stridsvagn 122 och stridsfordon 90.

Resultatredovisning

Hitintills har 26 stridsvagnar och 134 stridsfordon levererats efter renovering och uppgradering omfattande integrering av nytt stridsledningssystem. Första delen av utökningen, utökad uppgradering, grkpbv 90 och funktionsvagnar, avses beställas under 2021.

Avvikelse och konsekvenser

Levererade utbildningar är under analys och bedömt kommer kompletterande utbildning att krävas. Leveranser av GFE i form av integrationsmateriel för nytt stridsledningssystem är inte helt samordnat med uppgraderingen vilket leder till merarbete och att Försvaretsmakten tvingas montera ur materiel för användning i nästkommande fordon vid integrering.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Planerad pliktutbildning på uppgraderade fordon har påbörjats, dock utan stridsledningssystem då materielöverlämning av ledningsstödsystemet inte är genomfört.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Kompletterande utbildning av instruktörer planeras. Urmontering av GFE materiel för integrationsarbete i efterföljande fordon sker.

Pansarvärnsförmåga motoriserad skyttebataljon

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Pansarvärnsutrustning.

Pansarvärnsutrustning

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter det tidigare objektet Pansarvärnsförmåga motoriserad skyttebataljon. Objektet omfattar skjutande system, robotar, utbildning och underhållsmateriel för pansarvärnsrobotplutoner.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men första delen avses beställas under 2021.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ammunition stridsvagn

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Systemmateriel stridsfordon.

Systemmateriel stridsfordon

Definition av objekt

Namn på objektsredovisning: Stridsvagn 122 system

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Ammunition stridsvagn samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar systemmateriel för stridsfordon, stridsvagnar, pansarterrängbilar och pansarbandvagnar. Bl.a. stridsvagnsammunition, utbildningsmateriel, reservmateriel, verktyg och testutrustningar.

Resultatredovisning

En mindre del av uppdraget är beställt under året, resterande avses beställas från 2021 och framåt.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning lastbilar 15-17

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Tunga hjulfordon – Lastbilar.

Anskaffning lastbilar 18-22

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Tunga hjulfordon – Lastbilar.

Tunga hjulfordon – Lastbilar

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar de två tidigare objekten Anskaffning lastbilar 15-17 och Anskaffning lastbilar 18-22 samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av min- och splitterskyddade lastbilar, oskyddade terränglastbilar samt andra typer av lastbilar för att täcka delar av krigsorganisationens behov samt omsättning av äldre lastbilar. Därutöver ingår dragbilar, släp och hanteringsutrustning. Lastbilarna är i huvudsak lastbärare för t.ex. drivmedel, ammunition och livsmedel. Vissa är funktionsbärare för t.ex. ledning och samband.

Resultatredovisning

Sex fälthållningsbilar, tre rullflaksbilar, 40 skåpbil med baggavellyft, 26 flygbasbil och 10 kranlastbil 16 T har levererats. Tillkommande delar av uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas från 2021 och framåt.

Avvikelser och konsekvenser

Leveranser av min- och splitterskyddade lastbilar har försenats främst med anledning av konstruktionsproblem hos leverantören.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättningen av dessa fordon är fyra år försenad men innebär inga operativa konsekvenser.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Terrängbil 14/15

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Lätta hjulfordon – Patrullbilar.

Lätta hjulfordon – Patrullbilar

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Terrängbil 14/15 samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av lätta terränggående fordon för personal och materiel, lättare lastbärare samt funktionsbärare för t.ex. ledning- och samband.

Resultatredovisning

Del av uppdraget (tgb 14/15) är beställt under året. Resterande delar avses beställas från 2021 och framåt.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Bandvagnar, snöskotrar och motorcyklar

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av skyddade bandvagnar för trupptransport, ledning- och samband, spaning, luftvärn, sjuktransporter samt förnödenhetstransporter samt renovering av befintliga bandvagnar. Därutöver ingår anskaffning av terränghjulingar och snöskotrar med släp och kälkar för lätta förband samt motorcyklar.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, första delen avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Insatsförmåga luftvärn (IFLv)

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av eldenhet 98 och ledningscentral samt modifiering av befintlig underrättelseenhet 23, pulsspaningsradar 91 samt eldenhet 97. I objektet ingår även uppgradering av luftvärnets måldatasystem. Anskaffningen avslutas 2022.

Resultatredovisning

Leveranser av eldenhet 97, eldenhet 98, underrättelseenhet 23 och pulsspaningsradar 91 har mottagits. Systemutbildning har genomförts.

Avvikelser och konsekvenser

Leverans av Ledningscentral Lv har försenats till mitten av 2021. En viss nedgång i förmåga att leda bataljon följer av detta fram till leverans.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning medelräckviddigt luftvärn

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av eldenhet 103 (Patriot). I objektet ingår också anskaffning, anpassning och integrering av nya och befintliga ledningssystem och sensorer, nya fordon samt signalskyddsmateriel.

Resultatredovisning

Fler utbildningar för operatörer och tekniker har genomförts under året i USA och kommer att fortsätta under de kommande åren. Första materielleveranser sker nästkommande år. Genomförd sambandsberedning för integration mot befintliga ledningssystem. Logistikberedning pågår.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Påverkansområden

Tillståndsprocess och uppbyggnad av infrastrukturen tar längre tid än anskaffningen av objektet och tvingar fram temporära lösningar.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Påverkansområden

En interimslösning för infrastrukturen i Halmstad har planerats och godkänts av leverantören.

Brobandvagn (steg 1 och 2)

Definition av objektet

Objekten omfattar anskaffning av sex brobandvagnar (tre brobandvagnar i två steg) inklusive broar samt transport- och hanteringssystem. Objektet är planerat att avslutas 2021.

Resultatredovisning

Brobandvagn steg 1 slutredovisades 2017 och steg 2 ska slutredovisas 2021. I nuläget har samtliga sex brobandvagnar inklusive broar, logistiksatser och verktygssatser levererats. Delar av transport- och hanteringssystemet har levererats under året. Systemöverlämning är inte genomförd.

Påverkansområden

Infrastruktur är under nybyggnation och beräknat att levereras under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Mörkerstridsutrustning

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Markstridssensorer.

Markstridssensorer

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Mörkerstridsutrustning samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar Anskaffning av mörkerstridsutrustning omfattar termiska sikten, som gör det möjligt för soldater att observera och verka i olika ljusförhållanden samt bl.a. bildförstärkare, laseravståndsinstrument, IRV-observationsutrustning, marksensorsystem TMM och märkutrustning för identifiering.

Resultatredovisning

Den första beställningen på mörkerstridsutrustning är lagd och utökade delarna av uppdraget avses beställas från 2021 och framåt.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Taktisk UAV

Definition av objekt

Objektet omfattar anskaffning av taktisk UAV för brigad- och divisionsnivå för att komplettera och ersätta nuvarande system. Innehåller luftfarkoster, markkontrollstation, underrättelseenhet samt start- och landningssystem.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men första delen avses beställas under 2023.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Personlig skyddsutrustning

Definition av objekt

Objektet omfattar omsättning och nyanskaffning av personlig skyddsutrustning mot biologiska, kemiska och radiologiska stridsmedel.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt under året, leverans av CE-märkta skyddsmasker planeras Q1 2021.

Avvikelse och konsekvenser

Processen för CE-märkningen av de nya skyddsmaskerna är försenad hos leverantören. Systemmålsättningarna är försenade, vilket ger en försenad projektstart. Leveranserna försenas med ett år. Detta ger inga operativa eller taktiska konsekvenser för FM. Leveranser under 2020 innehåller endast skyddsmask 90 CE-märkt.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

CBRN-utrustning

Definition av objekt

Objektet omfattar fortsatt nyanskaffning av personlig skyddsutrustning (CBRN) och förbandsgemensam materiel för indikering och identifiering av stridsmedel och strålning samt saneringssystem. Utöver detta ingår anskaffning av CBRN-fordon.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, första delen avses beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsförmåga mark

Definition av objektet

Objektet omfattar omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem i form av gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS), stridsledning bataljon (SLB) samt kommunikationsnod. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Kommunikationsnoder samt de flesta radiostationer är levererade och installeras i stridsvagn 122 och stridsfordon 90 under pågående uppgradering.

Avvikelser och konsekvenser

Uppdraget Anskaffa GTRS 16-20 är något försenad och leverans av de sista planeras till 2021. I de fall där medel är avsatta för plattformar och ledningssystemmateriel men inte i samma tidsperiod måste en balansering ske för att uppnå operativ effekt.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anpassning telekom ledningsplats

Definition av objektet

Objektet avser investeringar med syftet att föregå Ledningsstödsystem Mark. Slutlevereras under 2021.

Resultatredovisning

Under året har referensmiljö, mobilt kärnnät (MKN), integration av ledningsplatser och införande *Battle Management System* (BMS 3.0) levererats.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ledningsstödsystem Mark 20-25

Definition av objektet

Ledningsstödsystem Mark (LSS Mark) syftar till att öka markstridskrafternas taktiska ledningsförmåga genom att utveckla, anskaffa, integrera och införa LSS Mark vid krigsförband och utbildningsplatser. Det marktaktiska sambandet utgörs av taktiska radiosystem, mobila transmissionsnät, fälttelefoni samt anslutningar till Försvarets Telenät och det allmänna telenätet.

Det marktaktiska ledningsstödsystemet utgörs av system avsedda för öppen och sekretessklassad information och har gränssytor mot angränsande system. Systemet möjliggör informationsutbyte från gruppnivå till divisionsnivå. Systemet följer regelverk för *Federated Mission Networking* (FMN).

Leveransen omfattar marktaktiskt samband och marktaktiskt ledningsstödsystem integrerade i fordon och ledningsplatser.

Detta objekt omfattar påbörjad omsättning och anskaffning av ledningsstödsystem och plattformar till två brigader, en stridsgrupp.

Resultatredovisning

Första delen av uppdraget är beställt under året. Inga leveranser genomförda.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning bojbåtar (spaningsbåtar)

Definition av objektet

Sex av bevakningsbåtar typ 80 ska modifieras till spaningsbåtar (arbetsnamn bojbåtar) för att öka förmågan till undervattensspaning och ubåtsjakt inomskärs. Modifieringen omfattar anpassning och installation av passiva sonarbojar samt analysystem. Utöver det genomförs statusinventering och översyn i syfte att kunna förvalta objektet. Projektet slutredovisas 2021.

Resultatredovisning

Samtliga sex spaningsbåtar typ Djärv är nu levererade (en levererad 2019) efter genomförd översyn av maskin- och skeppstekniska installationer samt modifiering. Första fartyget överlämnades till Försvaretsmakten 2019. Övriga fem fartyg överlämnades under 2020.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga väsentliga förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Halvtidsmodifiering av korvett typ Gävle

Definition av objektet

Anskaffningsobjektet omfattar halvtidsmodernisering av två korvetter typ Göteborg. Efter halvtidsmodifieringen benämns fartygsklassen som korvett typ Gävle, vilken består av fartygen HMS Sundsvall och HMS Gävle. Projektet avslutas 2021.

Resultatredovisning

Båda fartygen har under året legat på varv för ombyggnation och modifiering samt installation av ny utrustning.

Avvikelse och konsekvenser

Leveransen av objekten är försenad men har inte medfört några operativa konsekvenser under året och förväntas inte ge några konsekvenser om leverans sker enligt den nuvarande planen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Fartygen ska levereras från FMV till Försvaretsmakten 2021.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Åtgärder korvett Visby

Definition av objektet

Objektet omfattar modifiering av korvett typ Visby avseende viss skeppsteknisk materiel samt återanskaffning av reservdelar och utbytesenheter. Åtgärderna påbörjades 2018 och genomförs fortlöpande i samband med ordinarie översyn. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Under året har mindre åtgärder i varierande omfattning på fem fartyg genomförts. Under andra halvåret 2020 genomfördes dessutom mer omfattande åtgärder på ett av fartygen.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Halvtidsmodifiering Spåröklass

Definition av objektet

Halvtidsmodifieringen omfattar de två röjdykarfartygen typ Spårö och innebär modernisering och åtgärder för att komma tillrätta med *end-of-life* problematik på lednings-, skepps- och sensorsystem samt uppgradering av ROV-materiel. Anskaffning av reservdelar och utbytesenheter ingår. Modifieringen medför ingen förmågeförändring.

Resultatredovisning

Åtgärderna beställs nästa år och produktion genomförs 2021-2024.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning Koster

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet LTF Minröjningsfartyg typ Koster.

LTF Minröjningsfartyg typ Koster

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: MRÖJ FTG Typ KSR LTF

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Livstidsförlängning Koster samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar livstidsförlängning av fem fartyg typ Koster inom vapen-, sensor- och skeppssystem. Därutöver anskaffas en ny autonom undervattensfarkost som ersättare till ROV-S.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ersättning av lätt torped (torped 47)

Definition av objektet

Objektet omfattar anskaffning och integration av nytt lätt torpedsystem som ersättare för torpedsystem 45.

Resultatredovisning

Inga materielleveranser har genomförts under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning torped 62

Definition av objektet

Modernisering av torpedsystem 62 för att hantera delsystem som uppnått teknisk livslängd samt säkerställa funktion och säkerhet för en planerad livslängd till omkring 2040. Detta steg omfattar grundläggande systemsäkerhet, nästa steg framgår av steg 2 nedan.

Resultatredovisning

Objektet är beställt. Inga leveranser planerade eller genomförda under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Torped 62 steg 2

Definition av objektet

Objektet omfattar modifiering av delsystem som uppnått teknisk livslängd, främst avseende elektronik. Därtill genomförs hotanpassningsåtgärder.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

HTM marin signatur och vapenkontroll

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: Marinbas HTM

De marina mätstationerna finns idag på tre platser: i Stockholmsområdet, Lysekil och Karlshamn. Utöver dessa stationer finns också en anläggning för komponentmätning på Gålö. Vissa av stationerna har funnits sedan andra världskriget och användes initialt för att mäta och avmagnetisera såväl civila som militära fartyg då minhotet var reellt. Stationerna har därefter successivt byggts ut för att kunna mäta även andra fartygssignaturer, som buller och elektriska fält. Installerad utrustning är i många fall ålderstigen och både teknik och metoder har utvecklats vilket gör att stationerna är i behov av modernisering.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Halvtidsmodifiering ubåt typ GOTLAND

Definition av objektet

Objektet omfattar halvtidsmodifiering av två ubåtar av Gotlandsklass. Slutredovisning 2021.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Nästa generations ubåt (A 26)

Definition av objektet

Redovisningen omfattar projekt A26 som innehåller nybyggnation av två ubåtar, HMS Blekinge och HMS Skåne.

Resultatredovisning

Byggnation pågår.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Verifiering och validering A 26

Definition av objektet

Verifiering och validering av två ubåtar typ Blekinge inför leverans till Försvarmakten.

Resultatredovisning

Inga leveranser genomförda under året.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Livstidsförlängning Ubåt Gotland

Definition av objektet

Livstidsförlängning av två ubåtar typ Gotland i syfte att hålla dessa operativt tillgängliga bortom 2030.

Resultatredovisning

Inga leveranser planerade eller genomförda under året.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Generalöversyn ubåt typ Gotland

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: Ub Typ GTD – GÖ Halland

Objektet omfattar en generalöversyn av ubåt Halland i syfte att upprätthålla sjösäkerhet och åtgärda trängande livslängdsåtgärder på vissa system. Objektet slutlevereras 2022.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Länk 16 och Länk 22

Definition av objektet

Objektet innebär anskaffning och integration av taktisk interoperabel datalänk (länk 16 och 22) på korvett typ Visby, korvett typ Gävle samt HMS Carlskrona. Installerad datalänk skapar även förutsättningar för ökat utbyte med flygvapnet samt luftvärnsförbanden. Slutlevereras 2022.

Resultatredovisning

Inga materiel har levererats under året. Första leverans sker kommande år.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Antenn för uv-kommunikation

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: SjöC VLF

Objektet innebär anskaffning av antenn för kommunikation under vatten (UV-kommunikation).

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Signalspaningsfartyg

Definition av objektet

Anskaffning av nytt signalspaningsfartyg, HMS Artemis. På fartyget ska FRA installera nödvändig spaningsutrustning, FRA utrustning och installation av denna ingår inte i denna redovisning.

Resultatredovisning

Byggnation pågår, fartyget sjösattes under året.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Omsättning Sonar 618

Definition av objekt

Sonar 618 används för närvarande av 17. bevakningsbåtskompaniets sensorpluton. Sonar 618 har uppnått sin tekniska livslängd och behöver omsättas. Nyanskaffning genomförs planerat till 2021-25.

Resultatredovisning

Uppdraget är inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Anskaffningen av objektet har framflyttats på grund av Försvarmaktens avvägningsbeslut. Försvarmakten planerar utarbeta en ny objektsredovisning och hemställan.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning Stridsbåt 90

Definition av objektet

Objektet syftar till genomförande av livstidsförlängande åtgärder på stridsbåt 90 H. Slutredovisning 2021.

Resultatredovisning

Försvarmakten har totalt mottagit slutleverans av 77 livstidsförlängda båtar.

Avvikelser och konsekvenser

Försvarmakten beställde ursprungligen livstidsförlängning av 76 båtar men den slutliga kostnadsbilden har möjliggjort leverans av 77 båtar inom projektets ram.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Uppgradering av stridsbåtar

Definition av objektet

Objektet omfattar nybyggnation av 18 stridsbåt 90 HSM inklusive vapenstationer för integration ombord. Slutleverans 2021.

Resultatredovisning

Under året har sex båtar levererats till Försvarets makten och resterande sex båtar levereras nästa år.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Omsättning materiel JAS 39

Definition av objekt

Objektet hanterar omsättningsbehov av materiel inom flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), vapen och yttre last För upprätthållande av funktionalitet och tillgänglighet för JAS39 hanterar uppdraget kompletteringsanskaffningar, ersättningsanskaffningar och modifieringar. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Uppdraget beställdes i slutet av året men har ännu inte registrerats hos FMV.

Avvikelser och konsekvenser

Uppdraget var inte budgeterat för att hantera de omfattande åtgärder som krävts för att omsätta stödsystemen till JAS 39. Detta har inneburit att åtgärder inom andra områden har fått prioriteras ned.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Uppdraget har inriktats främst på att hantera föråldrade komponenter och system i JAS 39 C/D.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se ovan.

Systemåtermatning JAS 39

Definition av objekt

Objektet avser att hantera JAS 39 C/D i vidmakthållandeskedet med identifierade och prioriterade åtgärdsbehov för bl.a. flygplan, stödsystem, GSE (*Ground Support Equipment*), AEA (*Aircrew Equipment Assemblies*) och vapenintegration inom JAS 39 C/D. Åtgärdsbehoven prioriteras löpande under uppdraget med avseende på flygsäkerhet och personsäkerhet, tillgänglighet, operativ relevans och livscykelkostnad. Projektet avslutas 2022.

Resultatredovisning

Investeringar har genomförts för att öka tillgängligheten i systemet genom bl.a. kompletteringsanskaffning av utbytesenheter, hantering av versionsutveckling av JAS 39 version 20 och åtgärder för att hantera vissa föråldrade ingående system. För stödsystemen har leverans av utökade IT-säkerhetsfunktioner genomförts.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Uppdraget har inriktats främst på att hantera föråldrade komponenter och system i JAS 39 C/D.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se ovan.

Utveckling och anskaffning JAS 39C/D – Blockuppdatering

Definition av objekt

Namn på objektsredovisning: Utveckling och anskaffning JAS 39C/D.

Objektet omfattar blockuppdatering MS20, verksamhet inom mikrovågor (radar, telekrig och vapen), utrustning för grundläggande taktisk utbildning. Därutöver ingår åtgärder för ökad tillgänglighet, flyghjälm och omsättning materiel.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning JAS 39E - Stridsflygplan JAS 39E

Definition av objektet

Tidigare objektsbenämning: Stridsflygplan JAS 39E

2013 fattade Regeringen beslut om utveckling av JAS 39E och ombyggnad av JAS 39C/D till JAS 39E.

Utveckling och anskaffning av JAS 39E beställdes genom tre uppdrag:

- Utveckling JAS 39E
- Anskaffning JAS 39E
- Stödsystem JAS 39E.

Leveranser av serieflygplan JAS 39E till Försvarmakten är planerad att påbörjas år 2021 och leveranserna pågår löpande till år 2026.

2018 beslutades om en kontraktsuppdatering som innebar bl.a. en reviderad tidsplan, kravbalansering och en kravharmonisering mot utländsk kund samt att Försvarmaktens målsättning reviderades utifrån dessa nya förutsättningar.

Under året har objektet utökats med verksamhet som skapar förutsättningar för att undvika inleverans av upp till 20 JAS 39 C/D för ombyggnad till JAS 39 E. Vilket beställs i uppdrag ”Alternativ planering JAS39E”.

Resultatredovisning

Objektet har under året utökats med bemyndigande för Alternativ planering JAS 39E steg 3 som avses beställas 2021. Produktionen av serieflygplan har fortsatt i en tilltagande omfattning och under hösten har även provflygverksamhet bedrivits. Leverantören har initierat en flygteknikutredning för att utreda ett eventuellt modifieringsbehov.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Utveckling och anskaffning JAS 39E - MS23

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: Utveckling och anskaffning JAS 39E

Objektet omfattar blockuppdatering MS23, uppdatering länk 16, modellförsörjning och produktstöd RM16 (motor).

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2023.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Radarjaktrobot METEOR

Definition av objektet

2001 beslutades utveckling av ny radarjaktrobot för JAS 39. Objektet omfattar anskaffning och integration av den flygburna radarjaktroboten Meteor, till JAS 39C/D och JAS 39E. Projektet avslutas 2021.

Resultatredovisning

Utvecklingsarbetet har bedrivits enligt avtal och slutfördes 2016. Radarjaktrobotarna har slutlevererats under året.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Sjömålsrobot

Definition av objektet

Uppdraget omfattar utveckling och anskaffning av *Ny Generation Sjömålsrobot*, samt integration av robotsystemet på JAS samt korvett typ Visby. Uppdraget omfattar även integrerat logistikstöd (ILS-lösning) och leverans av underhållsutrustning samt vidmakthållande av befintlig sjömålsrobot till dess den nya sjömålsroboten är levererad.

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelse och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Vapen JAS 39

Definition av objekt

Uppdraget omfattar anskaffning av lavetter till JAS 39.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, Försvarets makt inväntar offert från FMV.

Avvikelse och konsekvenser

Inget ekonomiskt utfall under året. Därav har ekonomin och materielleveranser flyttats framåt och utökningen av lavetter senareläggs.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel - LNY och motmedel

Definition av objektet

Namn på objektsredovisning: Utveckling och anskaffning effektbestämmande materiel

Objektet består av omsättning av äldre spaningskapslar samt anskaffning av motmedel och motmedelsfällare.

Resultatredovisning

Initiala förberedelser gjorda avseende anskaffning LNY och motmedelsfällare. Avses beställas under 2022.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Utveckla framtida stridsflygförmåga (FCAS)

Definition av objektet

Objektet omfattar ett samarbetsprogram, FCASC (*Future Combat Air System Cooperation*), med syfte att möta framtida operativa krav genom kostnadseffektiv utveckling av framtida teknologibehov och nödvändig industriell kapacitet inom stridsflygområdet. Objektet slutlevereras 2030.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Livstidsförlängning tp 84

Definition av objektet

Livstidsförlängningen skall uppfylla civila luftrumskrav, öka den taktiska operativa förmågan och innehålla tillgänglighetshöjande åtgärder.

Resultatredovisning

Beställningen från Försvarmakten till FMV genomförd.

Avvikelser och konsekvenser

Det pågår en rättsprocess avseende FMV tilldelningsbeslut som i dagsläget medfört en försening på cirka sex månader. Konsekvensen är att SDR (*System Design Review*) inte kunde genomföras under året. Ny prognos för SDR samt tillhörande kostnadsutfall bedöms ske tidigt 2021. De produktionsmässiga konsekvenserna om inte livstidsförlängningen genomförs är minskad tillgänglighet på grund av bland annat åldrad UE/RD (utbytesenheter och reservdelar) som inte nytillverkas utan istället måste repareras. Den minskade tillgängligheten innebär även en nedgång avseende utbildning av nya besättningsmedlemmar i samtliga besättningskategorier. De produktionsmässiga konsekvenserna påverkar både den operativa och taktiska effekten negativt.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Efter kontraktsskrivning med industrin genomförs diskussioner avseende nya tidsplaner.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Vid omplaneringen av tidsplaner och leveranstider kommer hänsyn tas för att lindra eventuella konsekvenser och avvikelser från den ursprungliga planen.

Skolflygplan

Definition av objekt

Objektet omfattar ett flygutbildningssystem för grundflygutbildning, det består av flygplan och ett markbaserat utbildningssystem (GBTS, *Ground Based Training System*). Anskaffningen bedöms vara klar 2024.

Resultatredovisning

Det militära flygutbildningssystemet (MFUS) steg 1 avseende BTA (*Basic Trainer Aircraft*) har beställts under året.

Avvikelser och konsekvenser

Upphandlingen är avbruten vilket innebär att nuvarande tidsplan för anskaffning är försenad. Produktionsmässig konsekvens blir att ökningen från 10 till 14 stridsflygselever per år senareläggs, vilket också påverkar utvecklingen av den operativa förmågan och taktiska utvecklingen.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Driftsättningen förskjuts ett år.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Återupptagande av upphandling påbörjad.

Stridsledningssystem STRIC

Definition av objekt

Namn på objektsredovisning: STRIC (23-26)

Objektet består av materielomsättning för främst de operativa stridsledningscentralerna (C2STRIC), realtids-system för flygtaktisk ledning (C2Mini), simulatorsystem (C2Strics) och förbandsledningssystem för strilbataljonen (C2Bat).

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Flygbaser steg 1

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Anskaffning flygbas.

Anskaffning flygbas

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Flygbaser steg 1. Objektet avser anskaffning av materiel inom gemensamma flygbas-, flygtrafiklednings- och flygplatssystem. Materielsystemen utgör grunden för Flygvapnets materielbehov för att möjliggöra drift av flottilflygplatser och krigsbaser.

Resultatredovisning

Följande projekt är beställda:

- Anskaffa Fälthållningsförmåga, leverans 2020-2022.
- Anskaffa Klargörings- och servicesystem.
- Anskaffa K-loader, ny upphandling pågår.
- Anskaffa Lasthanteringssystem, ny upphandling pågår.
- Omsättning klargöringsfordon, leverans 2021.
- Omsättning räddningsbil II, offertförfrågan pågår.

Övriga ingående projekt är ännu inte beställda, men avses beställas 2021-2025.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Helikopter 14

Definition av objekt

Objektet omfattar 18 medeltunga helikoptrar av typen NH 90. I objektet ingår även uppdragsutrustningar, specialverktyg, specialutrustning, reservmateriel, publikationer, dokumentation, utbildning och utbildningsmateriel.

Resultatredovisning

Programmet för att modifiera tidigare levererade helikoptrar till slutkonfigurationerna helikopter 14E och F samt mottagning av uppdragsutrustningar och underhållsutrustningar pågår och under året har en retromodifierad hkp 14E levererats. En särskild konfiguration av hkp 14 har utvecklats för att kunna stödja samhället med transporter av patienter med covid-19, och helikoptersystemet har därefter lämnat efterfrågat stöd till Socialstyrelsen.

Avvikelser och konsekvenser

Stort behov av att omsätta föråldrade komponenter och utbytesenheter föreligger. Risk för begränsningar i nuvarande befintliga förmåga är identifierad. Förmågeutveckling av helikoptersystemet indikeras ta längre tid än planerat.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Programmet för att modifiera helikoptrarna med tillhörande reservmateriel till slutkonfigurationerna hkp 14E och F är försenat.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Åtgärder att omsätta materiel och bibehålla status på hkp 14 mjukvaror utöver normalt vidmakthållande är inplanerade från 2021. Multinationellt samarbete pågår på försvarsgrenschefs nivå med övriga NH 90-operatörer,

i syfte att gemensamt hantera vidmakthållandeproblematik och förmågeutveckling. En övergripande utredning avseende långsiktig helikopterstrategi är påbörjad.

Avveckling av IT-system ISUS

Definition av objekt

Objektet avser att vidmakthålla ISUS-nät till och med avveckling.

Resultatredovisning

Vidmakthållandet har genomförts.

Avvikelse och konsekvenser

Eventuella operativa och taktiska konsekvenser för försvarsunderrättelsetjänst, militär underrättelse- och säkerhetstjänst redovisas i årsredovisning för Must. Detta inkluderar eventuella konsekvenser för Försvarsmakten och stöd eller samarbeten till andra myndigheter.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Satellitkommunikation

Definition av objekt

FM Satkom är Försvarsmaktens satellitkommunikationssystem. Det är främst avsett för att upprätta kommunikation mellan förband i Sverige och förband utrikes men är även viktigt för marina plattformar. Systemet består av delsystemen basstation, tjänstenod, transmissionssystem, kommersiella terminaler och antenner. Projektet avslutas 2021.

Resultatredovisning

Basstation och tjänstenod har uppdaterats och ny version är framtagen som inväntar avgörande i ackrediteringsfrågan. Viss materielomsättning har genomförts. EU-samarbetet inom *Governmental Satellite Communications* är påskrivet av regeringen.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Taktisk datalänk

Definition av objektet

Taktiska datalänkar innefattar fasta och rörliga anläggningar och enheter med utrustning som möjliggör delgivning av gemensam lägesbild inom luft- och sjömålsstrid. Måldata och egna enheters positioner samt information från olika sensorsystem sprids via antingen radiogränssnittet eller över fast tjänstenät med FMIP som bärare.

Resultatredovisning

Delar av de i objektet ingående beställningarna är under året lagda till FMV, resterande avses beställas 2021. Inga leveranser har genomförts vilket är enligt plan. Ett *Letter of Agreement* erhållet i objektet ingående *FMS-case*.

Avvikelse och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Radioutrustning

Definition av objektet

Objektet omfattar till merparten halvtidsmodifiering av kortvågsradio HF 2000, därutöver ingår ersättning och komplettering av Rakel och interngruppradio.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2022.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Materiel telekrigsbataljonen 15-20

Definition av objekt

Se underbilaga 2.1 (H).

Resultatredovisning

Se underbilaga 2.1 (H).

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Sensorkedjan Fas 1

Definition av objektet

Sensorsystem Ny Fas 1 2020-23 (tidigare benämnt Sensorkedjan Fas 1 2020-23) utgör den första fasen av tre faser som syftar till ett sensorsystem som ersätter dagens sensorkedja och som kan utvecklas i takt med utvecklingen av hotbild och nya krav som uppstår under dess emotsedda livslängd.

Sensorsystem Ny fas 1 omfattar nyanskaffning av särskilt långräckviddig radar, omsättning av dagens kustspaningsradar, gångtidsförlängning av nuvarande fjärrspaningsradar och gapfillerradar för luft- och sjöövervakning, systemarbete för fas 1 och förberedande system-arbete för fas 2.

Resultatredovisning

Uppdraget är beställt under året. Försvarmaktens målsättningsdokument och säkerhetsanalys är fastställda. Inga leveranser var planerade för 2020.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Anskaffning Krypto 17-20

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Kryptoutrustning.

Kryptoutrustning

Definition av objekt

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Anskaffning Krypto 17-20 samt ett utökat antal åtgärder. Objektet omfattar anskaffning av signalskyddsutrustning för åren 2017-32. Bl.a. ingår; säkert tal, signalskydd datakommunikation, meddelandekrypton, kryptonycklar och signalskyddskomponenter.

Anskaffningen används för Försvarets interna och externa kommunikationsbehov av hemliga uppgifter i alla konfliktnivåer. Anskaffningen omfattar även materiel för Försvarets uppgift att tilldela signalskydd till FMV, Totalförsvarets forskningsinstitut, Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, Fortifikationsverket och Försvarets högskolan.

Resultatredovisning

De för året planerade leveranserna är genomförda. Tillkommande uppdrag i det utökade objektet avses beställas 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Se underbilaga 2.1 (H).

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Se underbilaga 2.1 (H).

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Se underbilaga 2.1 (H).

Fältförplägnadsutrustning

Definition av objektet

Objektet omfattar kok (soldatkök, troppkök, fältkök och kokcontainer), vattenutrustning, hygienutrustning, transport- och förvaringsutrustning livsmedel samt utrustning för hantering av restprodukter (farligt avfall m.m.). Här ingår också anskaffning av ökade lagernivåer av hållbara livsmedel.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt, men avses beställas under 2021.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Stridsuniform

Objektet är ersatt och ingår i det nya objektet Soldatutrustning.

Soldatutrustning

Definition av objektet

Detta nya objekt ersätter och inkluderar det tidigare objektet Stridsuniform. Objektet omfattar stridsuniformssystemet och ett utökat antal åtgärder. Stridsuniformssystemet ska bidra till att förbättra soldatens förmåga och uthållighet. Förmågebehovet för ett nytt stridsuniformssystem bygger på användarnas krav, vilket är

en produkt av de samlade erfarenheterna och lärdomarna från Nordefco medlemsländer, nationella forskningsinstitutioner och utveckling. HFI (*Human Factors Integration*) ingår som en del i kraven för att förbättra soldaters och sjömäns vardag genom att leverera användbara, effektiva och säkra system för all personal. Utöver uniformer ingår nu även ersättning och ökade lagernivåer av kroppsskydd samt ökade lagernivåer av annan personlig utrustning, t.ex. hjälmar.

Resultatredovisning

Uppdraget är ännu inte beställt. Utvärdering av uppdaterade anbud har genomförts. Brukartester genomförda och avslutade under året. Beställning genomförs nästa år efter slutlig utvärdering.

Avvikelser och konsekvenser

Inga.

Förändringar i planerad driftsättning och vidmakthållande

Inga.

Åtgärder för att omhänderta eventuella avvikelser

Inga.

Ekonomisk redovisning av materielinvesteringar

Se underbilaga 2.2 (SK).

Effektivitet i materieförsörjningen

Se underbilaga 2.3.

Innehållsförteckning

Effektivitet i materieförsörjningen.....	1
Inledning	1
Redovisning av nyckeltal omtag för 2015-2020	1
Redovisning av vidtagna åtgärder och bedömda risker och effekter.....	3
Fortsatt arbete med nyckeltal	4

Tabellförteckning

Tabell 1 Omtag avseende planerad produktion 2015 – 2020	2
Tabell 2 Omtag avseende beställd produktion 2015 – 2020.....	2

Effektivitet i materieförsörjningen

Inledning

Myndigheterna har under året fortsatt arbetat med att genomföra regeringsbeslut gällande verksamhetsövergång från FMV till Försvaretsmakten¹ samt ändrad finansiell styrmodell för materiel- och logistikförsörjningen². Försvaretsmakten och FMV har redovisat hur myndigheterna gemensamt har hanterat arbetssätt och samverkan med anledning av ändrad ansvarsfördelning mellan myndigheterna senast i september 2020.³ Den av regeringen beslutade ändringen av fördelning av ansvar mellan myndigheterna är en stor och komplex förändring att genomföra och myndigheterna ser därför att det gemensamma arbetet är mycket viktigt och behövs fortsatt för att hitta långsiktiga och hållbara lösningar.

Det är fortsatt av värde att försöka följa upp effektiviteten och om genomförda förändring går i positiv riktning avseende effektivitet. Om kvoten mellan omtag och uppdrag minskar över åren så är det troligt att effektiviteten ökar. Här syftas på omtag av annan anledning än förändrade anslag till Försvaretsmakten och FMV eller administrativa omtag.

Redovisning av nyckeltal omtag för 2015-2020

Det har konstaterats att orsaken till bristande effektivitet ofta beror på otillräckligt beredda beslutsunderlag som leder till kompletteringsbehov eller kräver omtag. Andra vanliga orsaker till omtag är förändrade behov, fördringar, kvalitetsavvikelser, felaktigt satta krav och ekonomiberäkningar samt leveransförhållningar. De flesta av dessa orsaker kan påverkas genom en förbättrad planering och framförhållning. Omtag som beror på yttre omständigheter och andra skäl är svårare att påverka genom förbättringar av myndigheternas arbetssätt. Samtidigt är omtag ibland nödvändiga för att ge önskvärda effekter även om effektiviteten påverkas negativt. Exempel på sådana omtag är förnyad planering av vidmakthållandeuppdrag, som normalt är treåriga, där det på grund av särskilda beslut (regeringsbeslut eller Överbefälhavarens avvägningsbeslut) tillförts medel eller givits en ändrad ambition avseende åtgärder på materielssystemet.

Nyckeltal

Omtag innebär att förutsättningarna i ett uppdrag förändrats, vilket kräver förnyade beslut och beslutsunderlag för leveranser avseende tid, kvalitet/prestanda eller ekonomi. De omtag som uppmäts avseende **planerad** produktion är hur många gånger ett uppdrag fått ett förändrat grindbeslut KO ("Införande i FMV produktionsplan") under ett produktionsår.

Omtag avseende den **beställda** produktionen avser omförhandling av materieluppdrag. Omförhandling ska ske när villkor som ställts av en myndighet mot den andra i en beställning eller uppdrag inte uppfylls och uppgiften därmed inte kan lösas avseende tid, ekonomi eller förmåga eller att någon av myndigheterna anser att innehåll eller ekonomi behöver förändras i beställningen eller uppdraget för att lösa ställda uppgifter. Här mäts hur många uppdrag som genomfört omtag inom FMV:s eget anslag eller där FMV är tjänsteleverantör till Försvaretsmakten.

Vissa uppdrag inom Försvaretsmaktens anslagsposter 1:3.2 och 1:1.3 finns inte med i statistiken i de fall Försvaretsmakten har en annan huvudleverantör/tjänsteleverantör än FMV. Sedan 2019 pågår en förändring som innebär att Försvaretsmakten i ökad utsträckning lägger beställningar direkt mot leverantören inom egna anslagsposter.

Omtag avseende planerad produktion 2015 - 2020

Metod:

- Mät antal omtag i form av KO-beslut (fr.o.m. andra KO-beslutet) under året för valt materielområde.
- Vikta mot aktuellt antal planerade uppdrag för valt materielområde.

¹ Regeringsbeslut 2018-02-08 Fö2018/00185/MFU, 2018-05-31 Fö2018/00745/MFU

² Regeringsbeslut 2018-05-25 Fö2018/00323/MFI (delvis), Fö2018/00471/MFU (delvis)

³ Arbetssätt och samverkan mellan Försvaretsmakten och FMV avseende materieförsörjning 2019-09-28, FM2019-26031:12.

- Presenteras i procent.

Materielområde	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Markmateriel	3 %	25 %	27 %	50 %	64 %	30 %
Marinmateriel	5 %	31 %	26 %	13 %	32 %	52 %
Flygmateriel	17 %	17 %	6 %	20 %	32 %	41 %
Ledningsmateriel	12 %	31 %	24 %	31 %	21 %	39 %
Logistikmateriel	5 %	29 %	67 %	0 %	23 %	58 %
Totalt (viktat medelvärde)	9 %	27 %	26 %	27 %	36 %	42 %

Tabell 1 Omtag avseende planerad produktion 2015 – 2020

Nedan framgår några av de uppdrag som har haft mer än ett omtag i den planerade produktionen under 2020.

Uppdrag (planerad)

TR.4153001 Sensorkedjan 20-25

AM.1030102 Vmh Pv- och eldhandvapensystem 19-21

AM.1060102 Vmh Luftvärnsystem 20-22

AM.4070102 Vmh Strategiska nät 19-21

TR.4063308 Modifiering MIDS BU2 20-25

AM.4120102 Vmh Signalskydd & IT-säk 20-22

AM.4120102 Vmh Signalskydd & IT-säk 20-22

Omtag avseende beställd produktion 2015 - 2020

Metod:

- Mät antal omtag i form av omförhandlingar för valt materielområde.
- Vikta mot aktuellt antal beställda uppdrag för valt materielområde.
- Presenteras i procent.

Materielområde	2020	2019	2018	2017	2016 ⁴	2015 ⁴
Markmateriel	8 %	18 %	28 %	40 %	-	-
Marinmateriel	9 %	18 %	14 %	25 %	-	-
Flygmateriel	12 %	14 %	19 %	37 %	-	-
Ledningsmateriel	5 %	8 %	12 %	29 %	-	-
Logistikmateriel	13 %	13 %	19 %	46 %	-	-
Totalt (viktat medelvärde)	9 %	14 %	17 %	33 %	-	-

Tabell 2 Omtag avseende beställd produktion 2015 – 2020

Nedan framgår de uppdrag som haft mer än ett omtag i den beställda produktionen sedan 2017. De listade uppdragen är inte jämförbara med rapporteringen 2018 då den endast visade omförhandlingar genomförda under 2018.

Uppdrag (beställd)

AM.3070102 Vmh Helikoptersystem 18-20

AM.1751202 Nytt målflygavtal 12-18

AM.3020504 Utvecklingsförmåga JAS39E 18-20

⁴ Data för omtag avseende beställd produktion 2015-2016 har inte redovisats med anledning av att entydig data för dessa år inte skapats i FMV stödsystem under den perioden.

TR.3960301 Anskaffning HKP 16

AM.3020101 Vmh Stridsflygsystem 17-21

AM.1181710 Återansk 5,56 am 15-18

TR.1014002 Initialanskaffa ammunition steg 2

AM.1024202 Återansk. Art/Grk am 17-20

AM.3080101 Vmh Komnät Luft 19-21

AK.4214801 Uppgradering RL 14-17

Analys omtag/omplanering

Avseende **planerad** produktion för 2020 kan konstateras att viktat medel för alla materielområden ligger lägre än föregående år. De stora förändringarna procentuellt mellan åren inom respektive materielområde beror på att ett antal uppdrag ökat⁵ i materielplanen kopplat till Försvarets tillväxt. Ökningen består av nya uppdragen där första inplaneringen inte räknas som ett omtag. Detta ger att totalt antal omtag är 42 procent lägre 2020 än 2019.

Omtagen i **beställd** produktion 2020 har viktat medel för alla materielområden minskat med 34 procent. Minskningen kan till del härledas till planering av materielplan 2021, där en bättre struktur finns inarbetad och skapar bättre planeringsförutsättningar, vilket kommer att ge effekt längre fram. Under 2020 har dock få förändringar påbörjats i väntan på beslut kopplat BU21, försvarsbeslut m.m. Totalt 35 stycken omförhandlingar avseende förändrad uppgift eller ekonomi har genomförts under 2020, vilket är väsentligt lägre än de 64 stycken som genomfördes under 2019. Utöver de 35 har ca 25 projekt genomfört administrativa omtag, vilket är en minskning med ca 98 procent, i huvudsak kopplat till införande av ny finansiell styrmodell. De administrativa omtagen ingår inte i tabellens redovisning. De omtag som skett under 2020 har främst sin grund i utökad försvarsmaktsekonomi eller tillkommande/ändrade uppgifter.

En analys av omtagen visar att orsakerna till omtag skiljer sig mellan fallen. Somliga uppdrag omförhandlas med anledning av tillförd ekonomi till följd av ÖB avvägningsbeslut, andra omförhandlas inom befintlig ekonomisk ram fast med ny inriktning och vissa uppdrag omförhandlas till följd av de inte har gett önskat resultat.

Huvuddelen av omtagen härrör till de två förstnämnda orsakerna, utökade uppgifter och tillförd ekonomi, och är ett arbetssätt som används alltmer för att styra produktionen efterhand som nya inriktningar ges och nya beslut fattas. Istället för att lägga nya mindre beställningar efterhand sammanhålls uppgifter och ekonomi i större sammanhållna uppdrag som förändras när nya ingångsvärden föreligger. Arbetssättet visar också att totala antalet omförhandlingar och det administrativa trycket då minskar efterhand.

Sammantaget har andelen omtag minskat avsevärt jämfört 2019, detta beror till stor del på att antalet uppdrag ökat samtidigt som de nya uppdragen inte bidrar till antalet omtag. Därutöver har stor kraft lagts på nya uppdrag och förändrade uppdrag med anledning av tillväxten och därför har antagligen många omtag av annan orsak skjutits på framtiden.

Redovisning av vidtagna åtgärder och bedömda risker och effekter

Myndigheterna fortsätter att utveckla arbetssätt och samverkan mellan myndigheterna inom ett antal definierade utvecklingsområden. Detta arbete har återrapporterats till Regeringen, senast i september 2020.⁶

Vad gäller ansvaret för vidmakthållandet fortgår det myndighetsgemensamma arbetet. Kopplat till utvecklingsområdet upphandling och avtal har ett viktigt steg tagits då en överenskommelse mellan myndigheterna som reglerar formerna för myndigheternas arbetssätt avseende beredning och beslutsfattande vid upphandlingar i vidmakthållandeskedet har upprättats.

⁵ Förra året var antalet uppdrag 97, vilket 2020 ökat till 153. Dock är det faktiska antalet uppdrag något osäkert p.g.a. byte av stödsystem hos FMV mellan åren samt vissa beställningar inom 1:1.3 och 1:3.2 där Försvarets inte lagt beställningen via FMV.

⁶ Arbetssätt och samverkan mellan Försvarets och FMV avseende materieförsörjning 2019-09-28, FM2019-26031:12.

Viktiga steg har tagits inom investeringsplanering, exempelvis har en metodik för att följa upp nödvändiga beslut i tidiga faser utvecklats. Metodiken benämns "Tillämpad Realisering av Investerings Planen" (TRIP). Syftet är att skapa så goda förutsättningar som möjligt att leverera det ökade materielbehovet. Myndigheterna har också, tillsammans med Ekonomistyrningsverket, utformat och tagit fram ekonomiska grundplaner som grund för Försvarets avvägningsarbete inför justeringen av investeringsplanen.

Det gemensamma arbetet avseende tekniska, tidsmässiga, affärsmässiga och finansiella/ekonomiska risker har inletts under utarbetandet av myndigheternas budgetunderlag för 2021. Försvarets materielverk har genomfört ett arbete med att kvantifiera projektrisker i större projekt och fortsatt arbetet med valuta- och räntesäkring av investeringar. Försvarets materielverk har påbörjat ett arbete med att utveckla interna riktlinjer för hantering av finansiella risker.

Fortsatt arbete med nyckeltal

Under 2020 har arbetet med nyckeltal med utgångspunkt att effektivisera materieförsörjningen fortlöpande. Ett utav angreppen som har prövats har varit att jämföra beställda uppdrag i förhållande till vad som var planerat, både till antal och till tidpunkt för lagd beställning. Utvecklingen av ett sådant nyckeltal begränsas av den datafångst som finns tillgänglig. Fortsatt arbete består i att se huruvida ett systemstöd kan formas för att hantera nyckeltalet löpande.

Arbetet med att utveckla ett nyckeltal för leveranser inom materieförsörjningen har under året prövats men behöver fortsatt utvecklas. Arbetet har aktualiserat behovet av en utvecklad leveransplan anpassad till de sedan 2019 nya finansiella flödena mot vilket årets leveranser kan jämföras. Under 2021 kommer arbetet med att utveckla en leveransplan att intensifieras varpå ett nyckeltal för leveranser kan komma att implementeras

Det befintliga nyckeltalet omtag ska i stort behållas avseende att mäta antal omtag i planerad och beställd produktion med orsak till omtag. I och med ny finansiell styrmodell, byte av stödsystem inom FMV och att PRIO-systemet inom Försvarets materielverk för närvarande inte kan redovisa omtag och orsak innebär att jämförelse mellan åren försvåras. Under 2021 kommer möjligheterna att skapa en konsistent uppföljning av omtag att analyseras och om möjligt åtgärdas.

FÖRSVARSMAKTEN